

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvenemir ne-
dolge in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Pri Tržiču naši v sovražnikovih strelskih jarkih. - Pri Sv. Martinu Lahi ne morejo pridobiti nazaj izgubljenih postojank. - Lah metal bombe na Kostanjevico in na naše sanitetne zavode. - Silajno prodiranje avstrijskih čet na južnem Tirolskem. - 2975 Lahov ujetih.

Grb in barve dežele Kranjske.

Dr. Josip Mal.

(Dalje.)

Fridericijski grb in barve so ostale od tedaj naprej neizpremenjene v veljavi še približno 100 let. V tem času pa so nastale v okvirju naše monarhije marsikake izpremembe tako upravnega kakor tudi teritorialnega značaja: omenjam le terezijanske in jožefinske reforme, premembe nastale po francoski revoluciji in dunajskem kongresu, tudi rimsko-nemško cesarstvo je med tem sklenilo svoje takrat že malopomembno življenje. Cesar Franc I. je poklical v življenje novo avstrijsko cesarstvo, oživil tvoril združeno Ilirijo. Vladajoči birokratični sistem je zato kmalu čutil potrebo novemu območju vladarja in novim, dejanskim razmeram odgovarjajoči cesarski naslov in grb primerno izpremeniti in razširiti. S tem v neposredni zvezi je pa bila tudi revizija in regulacija grbov nekaterih dežel, kateri usodi je zapadel tudi kranjski deželni grb. Dne 17. novembra 1836 (št. 27.442) obvešča namreč ilirski gubernij kranjski stanovski odbor, da se je ob nastopu novega cesarja Ferdinanda iz omenjenih ozirov pokazala potreba regulacije cesarjevega naslova in grba, »vsled česar je Nj. c. kr. Veličanstvo — sledeč zgledu svojih prednikov — pri nastopu svoje vlade odredilo nekatere ne samo v izpremembi vladarjevega imena ležeče izpremembe«. V smislu odredbe dvorne pisarne z dne 22. avgusta 1836, št. 21.911 (oziroma 31. oktobra 1836, št. 21.911) je bil omenjenemu odloku pridejan tudi prepis nove velike, srednje in male cesarske titulature obenem s sliko in popisom velikega, odnosno srednjega in malega grba. Ta avstrijski cesarski grb in popis deželnih grbov je bil priložen gornjemu gubernialnemu aktu,¹ a se ni ohranil, pač nam je pa od stanovskega registratorja ohranjen prepis opisa kranjskega deželnega grba. Zadevno besedilo, ki vsebuje izpremembo, se je glasilo v dotičnem kraju: »Vojvodina Kranjska — v srebrnem polju kronan višnjevo orel, noseč na prsih v dveh vrstah rdeče in srebreno barvan desetkrat šahiran lunin pas.«²

Stanovski tajnik grof Liechtenberg je to vladno izpremembo, — katero so kot sem že zgoraj podrobneje izvajal, povzročile deloma nove teritorialne in upravno-politične razmere, deloma pa mogoče tudi dejstvo, da se je v kranjskem grbu orel na sčernem (= belem) polju bolje in lažje ločil od šleskega tudi enoglavega orla v zlatem polju, nikakor pa ne moremo in ne smemo devati tega na rovaš kakih panslavističnih stremeljenj od strani vlade ali podobnega vplivanja od strani prebivalstva kranjske dežele,³ kjer v tem času (1836) ne moremo zabeležiti nikakega večjega in glasnejšega narodnostnega gibanja, — v svojem dopisu dne 26. februarja 1837⁴ javil stanovom. V tej vlogi navaja razliko med novim in starim deželnim grbom cesarja Friderika III. obstoječo v tem, da se je zlatorumena barva ščitovega polja in orlovega pasu nadomestila s srebrno-belo, ter da je polumesečni orlov pas namesto 22krat odslej samo 10krat šahiran.

Ta razlika v barvah med novim in starim grbom je vsebovala že tudi nove de-

želne barve kranjske kronovine, ker praviloma odgovarjajo vedno barve zastav barvam v grbu (glej zgoraj uvod): torej mesto dosedanje zlato-modro-rdeče velja odslej kot prava deželna barva belo-modro-rdeča. Tudi po drugih deželah se ravna deželna barva po barvah v grbu, tako ima barvam grba odgovarjajočo zastavo Štajerska, Tirolska, Češka, Dalmacija, Sp. in Zgor. Avstrija, Šlezija, Sedmočasovka, Galicija, Istra, Ogrska.

Poknežena grofija Goriška spada v ono vrsto dežel, katerih deželne barve ne odgovarjajo popolnoma onim v grbu; v literaturi se vsled te pomanjkljivosti njene deželne barve različno navajajo. Prastari grb goriških grofov, ki je danes obenem tudi grb goriške dežele, je posevno predeljen sčit z levom na višnjem polju, spodaj na srebrnem polju s tremi rdečimi prečkami. (Siebmachers Wappenbuch, II., 20.) Iz tega kombinira Alfred Grenser (Die National- und Landesfarben von 150 Staaten der Erde, str. 21) goriško deželno zastavo kot belo, rdečo, rumeno, višnjevo. Kot deželno zastavo z družene poknežene grofije goriško-gradiščanske navaja omenjeni pisatelj višnjevo-rumeno (gradiščanski grb: rumeno in višnjevo predeljen sčit s srebrnim sidrastim križem, gradiščanske barve rumeno-modro-bela), zopet drugi pa belo-rdečo. To slednjo sestavo barv (belo-rdeče) pa uporablja nič manj kot še s t drugih avstrijskih kronovin v svojih deželnih zastavah in že iz tega oziroma ni primerna. Neprimerna tembolj, ker je tudi heraldično popolnoma zgrešena. Glavna, višnjeva barva grba se namreč ne nahaja v zastavi; pravilo pa je, da se zastava izvaja iz barv v grbu (ozir. prvotno narobe), tako sicer, da je ona barva, ki je v grbu najmočnejše zastopana na vrhu in druge sledijo po vrsti. Pravilna zastava ožje goriške dežele bi bila torej enaka oni kraljevine Hrvaške: modro-belo-rdeča, ako bi se v znak geografične, zgodovinske in etnične skupnosti ne hoteli oprijeti rajše razporedbe barv kranjske deželne zastave (belo-modro-rdeče).⁵

Ob tej priložnosti mi je še posebej omeniti in poudariti, da je kranjski deželni grb v uradni zbirki grbov c. kr. ministrstva za notranje zadeve risan po starih, nepravilnih predlogih, ne pa tako, kakršen bi moral biti glasom gornjega končno pravovelnega uradnega popisa oziroma odloka. Sicer je pa postranskega pomena, kako je kak risar slikal naš deželni grb, merodajni so v tem oziroma le vladarjevi odloki in ti so nedvoumno jasni.⁶

Uspeh zgoraj omenjenega Liechtenbergovega poročila je bil, da so stanovi dne 10. aprila 1837 (št. 80) pri vladi proti taki premembi protestirali s prošnjo, da se naj v omenjenem cesarskem dekretu (z dne 22. avgusta 1836) izpremeni kranjski deželni grb v zmislu določb cesarja Friderika iz l. 1463. Združena dvorna pisarna

¹ Opomba. Ko sem to že napisal, čujem od verodostojne strani, da so bile te tri barve preje tudi dejansko v goriški deželni zastavi: še v 80tih letih preteklega stoletja da se je nahajala v goriškem muzeju pergamentna listina, v kateri so bile bela, modra in rdeča barva priznane kot edine prave deželne barve.

² Ströhl, Oesterr.-ung. Wappenrolle (str. 9, Taf. X., Fig. 21), priznava sicer kranjske deželne barve kot belo-modro-rdečo, a pripominja, da se te barve ne skladajo s sedanjim, marveč s starim grbom (pred l. 1463); očitno mu je ostala neznanca cesarska naredba iz l. 1836, ki je ravno prastari grb kranjske vojvodine zopet pravovelnostno vneljala. — Hoyer von Rosenfeld, Staatswappen aller Länder der Erde nebst Landesflaggen und Kokarden, navaja popolnoma pravilno kranjsko zastavo kot belo-modro-rdečo.

(Vereinigte Hofkanzlei) se je nato obrnila do stanov radi nekaterih pojasnil ter nato ves zbrani material v svrhu nadaljne obravnave in odločitve izročila c. kr. hišni-dvorni in državni pisarni, iz katere je tudi izšla omenjena regulacija cesarske titulature in grba. Ker stanovi zadeve niso več urgirali, je vse skupaj zaspalo in vlada na zgornjo vlogo niti odgovorila ni.

Šele ko so valovi narodne probude in zavesti l. 1848. začeli pljuskati vedno više in više, ko so nemški dijaki vpeljali nacionalno trobojnico, je ta prapor v reakciji vzbudil vznesenost tudi za narodne barve nemških narodov. Kranjska deputacija, došla na Dunaj meseca marca 1848, je prinesla s seboj belo-modro-rdečo zastavo, opiraje se na določbo cesarja Ferdinanda I. iz l. 1836., kateri se pa stanovi niso pokorili, ker na svojo protestno noto niso dobili nikakega odgovora. Tako je bila zadeva do l. 1848. brez važnosti, Kranjsko so reprezentirali stanovi kot predstojništvo avtonomije dežele; — brez ugovora so zato veljale za deželne barve one, ki so jih sami hoteli. Leta 1848. je pa stanovom in njih moči odklenalo, na površino je prišla ljudska volja. Ljudstvo pa si je želelo drugih barv, ki so že itak bile l. 1836. sankcionirane kot prave deželne barve, a se jih stanovi niso hoteli oprijeti. Ljudstvo pa je sedaj tembolj stalo na stališču, da se izvrši cesarska naredba iz l. 1836. radi izpremembe barv, kakor dokaz in nekaj simbol, da se je moral umakniti stari državni princip novemu ustavnemu načelu. In barve edine slovenske dežele so postale mahoma barve vseh Slovencev in izraz vseslovenskega programa, znak tudi zaželjenega združenja vseh Slovencev.

Nastal pa je sedaj preprič v deželi, kdo ima radi barv deželne zastave prav, ali narod ali stanovi. Preprič je nastal tudi v ljubljanski narodni straži, ki je imela nositi kokardo z deželnimi barvami. En del članov straže se je držal barv določenih od cesarja Friderika III., drugi del je pa zastopal pravilno stališče, da so one barve abolicirane z dekretom cesarja Ferdinanda I. iz l. 1836. in naj veljajo zato belo-modro-rdeče kot prave deželne barve. V seji upravnega sveta dne 4. maja 1848 je obveljalo najprej to slednje naziranje, toda že v seji dne 15. maja istega leta so ta prvotni sklep razveljavili in kljub močnemu odporu nekaterih članov garde določili, naj bo kokarda narodne straže glasom grba iz l. 1463. rumeno-modro-rdeča,⁷ kar je povzročilo v narodni straži mnogo zdražbe in osebne mržnje.

Ker je stvar na ta način postala zopet pereča, je sestavil stanovski odbornik Coppini 20. maja 1848 poročilo na notranje ministrstvo s prošnjo, da naj slednje končno reši vlogo stanov iz leta 1837 (10. aprila) glede barv deželnega grba. Koncept te prošnje — v kateri na koncu stanovi izražajo upanje, da se vojvodini Kranjski ne bo odvzelo l. 1463. podeljeno »izboljšanje« grba — je pred ekspeditom prišel v sejo na razgovor. Vsi člani stanovskega odbora so bili zato, da se vrnejo deželi stare barve, edino odbornik G. Supan se je protivil onemu odstavku v prošnji, kjer referent Coppini omenja, da se večji del narodne straže drži zvesto starih kranjskih deželnih barv zlato-modro-rdeče, sumniči postrani ostale člane narodne straže ljubljanske, češ, da ta manjšina pripada slovenskemu društvu, o katerem se ne more trditi, da je prosto političnih tendenc. Supan je predlagal, naj se ta sumničenje vsebujoči dostavek iz prošnje črta, in sicer to tembolj, ker se ta del narodne straže opira pri zahtevi belo-modro-rdeče deželne

zastave na patent cesarja Ferdinanda I. iz l. 1836., čeravno tvori ta sestava barv — kakor pravi Coppini — slovansko kokardo. V ostalem se je pa tudi Supan pridružil želji drugih odbornikov po reaktivaciji fridericijskih barv in grba.⁸

Topot je notranje ministrstvo vladne nujne zadeve, ki je rodila v deželi že spore, hitro rešilo vlogo. Glede na obravnave v l. 1837. se je centralna vlada obrnila na c. kr. hišno, dvorno in državno pisarno za natančnejše podatke in pojasnila, katere barve naj pravzaprav veljajo v kranjskem deželnem grbu kot upravičene in prave, »ker glasom opisa grba iz l. 1836. bi bile kranjske deželne barve belo-modro-rdeče, a stanovi trdijo, da so te rumeno(zlato)-svitlo-modro-rdeče.«⁹

Ministrstvo za zunanje zadeve je nato vladi sporočilo, da se morebitna izprememba cesarskega (in implicite torej tudi kranjskega deželnega) grba v zmislu deželnih stanov pridrži eventualni novi regulaciji vendar se pa kranjskim deželnim stanovom za enkrat še dovoli, da smejo rabiti zlato-višnjevo-rdeče kot kranjske deželne barve, »za slučaj, če bi na to polagali kako posebno važnost«.

Stanovi, ki so pričakovali, da bodo od njih zahtevane in zaželjene deželne barve sankcionirane, so torej zopet pogoreli. Ne le da vlada njim na ljubo ni hotela izpreminjati grba, jim je marveč tudi le do preklica in pod pogojem, če polagajo na svoje barve res kako posebno važnost, dovolila za enkrat se še posluževati starih iz fridericijskega grba izvajanih deželnih barv. Med vrstami čita lahko vsak, da vladi ta izjema ni bila ljuba in je želela, da bi se tudi stanovi rajši oprijeli pravih sedaj veljavni deželnih barv, kot jih določa premenjeni grb iz l. 1836.

A tudi zagovorniki belo-modro-rdeče zastave niso držali križem rok. Ni jim bil dovolj gornji odlok, katerega so stanovi v dopisu z dne 24. junija 1848 naznanili tudi ljubljanski narodni straži,¹⁰ marveč so hoteli enkrat za vselej spraviti to vprašanje s sveta. Celo poveljnik in upravni svet ljubljanske narodne straže je v tem zmislu interveniral pri ministru za notranje zadeve, iz česar tudi razvidimo, da je Coppinjevo argumentiranje, kakor da je večina nacionalne garde za od stanov zahtevane barve, vsaj v tem obsegu neresnično ali pretirano. V ravno tej zadevi so se pri ministru zglasili tudi nekateri člani ljubljanskega slovenskega društva in več kranjskih državnih poslancev. Tudi takratni ilirski guverner grof Welsersheimb je še 20. avgusta 1848 vprašal vladno, kako je z določitvijo spornih deželnih barv.

Ker so torej na Dunaju uvideli, da je želja pretežne večine prebivalstva kranjske dežele za to, da naj ostanejo »prvotne in prastare deželne barve«, kakor so bile pred večkrat omenjenim odlokom cesarja Friderika III. in kakršne so bile zopet določene in potrjene od cesarja Ferdinanda I. l. 1836., i znanprej kot prave deželne barve, je ministrstvo zopet enkrat in končno izjavilo v odloku, podpisanem od Doblhoffa dne 23. septembra 1848, št. 2778, da so kranjske deželne barve belo-modro-rdeče. Ta dekret je ilirski guverner grof Welsersheimb »v primerno vpoštevanje« vročil kranjskim stanovom z dopisom dne 29. septembra 1848.

(Konec sledi.)

⁸ Kranjski deželni arhiv, fasc. 10 de 1848, št. 340.

⁹ Vladni odlok 19. junija 1848 v kranjskem deželnem arhivu, fasc. 10 de 1848, št. 462.

¹⁰ To pogojno dovoljenje fridericijskih deželnih barv se je razglasilo v dnevnem povelju narodne straže dne 28. junija 1848.

¹ Deželni arhiv, fasc. 9 de 1831 incl. 1840, št. 470 (v kranjskem deželnem muzeju v Ljubljani).

² Glej odlok v »Laibacher Zeitung« 1836, str. 1046, 1056 (Amtsblatt No. 143, 144).

³ Kakor hoče voditi članek sestavka »Über kranjsche Landesfarben« (Deutsche Stimmen aus Krain, Triest und Kärntenland, št. 59, 27. VII., 1913, kot priloga lista »Grazzer Tagblatt«, št. 204).

⁴ Kranjski deželni arhiv, fasc. 10 de 1848, št. 462.

⁷ Akti ljubljanske narodne straže v kranjskem deželnem arhivu.

Naša gospodarska sila.

Vsi na čelo za zmago Avstrije!

Avstrijski gospodarski temelji so se ob četrtm avstrijskem vojnem posojilu zopet popolnoma obnesli, vojni zaklad bo zopet kos vsem navalom. Ententa se bo zopet na lastne oči prepričala, da je Avstrija neodvisen činitelj, ki mu ni treba iskati tuje pomoči. Iz lastne moči zmora najobilnejša denarna sredstva, ni mu treba prosjati za pomoč, kakor delajo to velesile sporazuma. Četrto vojno posojilo pomenja novo veliko gospodarsko zmago monarhije. Zavedamo se slejkoprej, da je vsaka pomoč državi — samopomoč in da moramo vsi združeno delati za ohrano države in s tem samih sebe.

Rok za podpisovanje četrtega vojnega posojila je podaljšan do 23. t. m. Ta dan je obletnica vojne napovedi Italije Avstriji. Dnevi do 23. maja naj dvignejo vse naše občine, vsa gospodarska in druga društva in vse posameznike, danes bodo v glas naših topov in zmagovitih krikov naših vojakov vmešala tudi dejanja vseh nas v zaledju in se bomo vsi skupaj strnili v obletnici vojske z Italijo v en klic: **Avstrija je na vseh poljih nepremagljiva — Avstrija je zmagovita, ker zmaga Avstrije hočejo njeni zvesti narodi!** Med temi narodi pa nismo bili na krvnih poljanah zaprti Slovenci in zaostati nečemo tudi pri podpisovanju četrtega vojnega posojila!

× × ×

V mali župniji Struge pri Dobrépoljah je bilo podpisanega 4. vojnega posojila 35.000 K, med tednom »Rdečega križa« je bilo nabranih 1050 K.

Po župniku v Mošnjah je podpisalo 22 strank 36.600 K četrtega vojnega posojila.

Pri »Ljudski posojilnici« v Ljubljani je dosedaj dosegla svota podpisov na četrto avstrijsko vojno posojilo s podpisom »Ljudske posojilnice« po kron 500.000.— višino K 932.— na obe vrsti vojnega posojila. Med drugim so podpisali sledeči: Neimenovan K 50.000.—, F. Sch. v Ljubljani K 4.000.—, I. B. v Ljubljani K 1.000.—, M. F., Panova vas, K 6.000.—, K. Janez, na Ps., K 8.000.—, Terezija B., Slape, K 3.000.—, M. Rus, Šmartno, K 2.000.—, Mici K., Ljubljana, K 4.000.—, Ana P., pri Ljubljani, K 5.000.—, N. župnik v M., K 5.000.—, Janez Demšar K 2.000.—, Lavrič I. K 2.000.—, Pezdir L., Brezovica, K 2.000.—, F. Š. v Ljubljani K 5.000.—, Jožef M., Grosuplje, K 3.000.—, Matija Avg. pri Škofji Loki, K 5.000.—, Miha B., Moste, K 4.000.—, Katoliško društvo za delavke v Ljubljani K 1.000.—, Dom v Ljubljani K 5.000.—, M. M., na BERICEVEM, K 6.000.—, Filicita Potokar, Dragatuš, K 2.000.—, Posojilnica v Galiciji na Koronem K 10.000.—, Franc D., Škofja Loka, K 10.000.—, Viljem Gasperin, župnik v p., K 2.000.—, Ljudevit Zvaček, župnik v Gologoric, K 1.000.—, Ana Svete, Cerovlje, K 1.500.—, Župna cerkev, Cerovlje, K 1.500.—, Fražjo Flegar, Gologorica, K 2.000.—, Leopoldina Samsa, Ilirska Bistrica, K 2.000.—, I. M., deželna bolnica, K 3.000.—, Marija S., Ljubljana, K 4.000.—, Anton Kobi, lesni trgovec, Breg pri Borovnici, K 10.000.—, Ter. S., Ljubljana, K 2.000.—, Beneficij PP. Glavar, Komenda, K 1.500.—, Duhovno podporno društvo K 10.000.—, Derčarjeva ustanova K 5.000.—, Svetinova ustanova K 5.000.—, Fr. Kr., župnik, Kamnik, K 2.000.—, M. H., St. v P., K 10.000.—, O. Kat., Lipoglav, K 2.000.—, M. Kolar, st. dekan v Ljubljani, K 1.000.—, Vitko Janša, Ljubljana, K 1.000.—, Stolno župnišče v Ljubljani K 2.000.—, Župnija v Gologoric K 1.500.—, Leonova družba v Ljubljani K 3.2000.—, Anton Koblar, dekan v Kranju za župno cerkev, K 15.000.—, Neimenovana K 10.000.—, I. Verbič pri Ljubljani K 3.000.—, A. W. v Ljubljani K 4.000.—, Stavbeni sklad na Žezlju K 3.100.—.

— Pri podružnici c. kr. priv. avstrijskega Kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani so med drugimi podpisali pri naši podružnici na IV. avstrijsko vojno posojilo: 20.000 K Franc Xav. Souvan, Ljubljana; 30.000 K ravnatelj Josef Luckmann, c. kr. nadporočnik, sč. na bojnem polju; 5000 K Franc Majdič, Vir pri Domžalah (skupno 15.000 K); 4000 K Anton Fatur, Prem (skupno 7000 K); 2000 K Dominik Kühberger, Ljubljana; 600 K učitelj II. mestne deške ljudske šole v Ljubljani; 2300 K prijave učenec dekliške šole nemškega šolskega kuratorija v Ljubljani; 500 kron učenci II. mestne deške ljudske šole v Ljubljani; 2000 K Antonio Reschitz, Ljubljana (skupno 7000 K); 4000 K Josef Lorenzi, Ljubljana (skupno 14.000 K); 5000 K Ivan Saunig, župan in veleposestnik, Bilje; 1000 K Anton Černe, Ljubljana; 5000 K Adolf Mergenthaler, usnjari, Novi Vodmat; 10.000 K c. kr. dež. vlad. svetnik Johann Kresse, Ljubljana; 50.000 K princ Herman Schönburg-Waldenburg, Šneperk.

— Pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani kot oficijelnem subskripcijskem mestu za IV. avstrijsko vojno posojilo je podpisalo do sedaj 565 strank 9.658.000 K

vojnega posojila (in sicer 6.421.300 K am. drž. posojila in 3.237.000 K drž. zakladnic). Med drugimi so nadalje subskribirali: Jančko Češnik, trgovec, Ljubljana, 2000 K; Gustav Raab, Novo mesto, 2000 K; Alojzij Sojer, Nova vas, 1000 K; Franc Gorkič, c. kr. nadporočnik na bojišču, 1000 K; G. Budkovič, Bohinjska Bistrica, 1000 K; Franc in Frančiška Demšar, Zalilog, 2000 K; Vojnovič in Co., Ljubljana, 2000 K; Minka Kojak, Grosuplje, 3000 K; Josip Starič, Ljubljana, 1000 K; Ivan Bradač, Vel. Račna, 1000 K; Franc Zajc, Vel. Račna, 1000 K; Marija Ceglar, Vel. Kostrivnica, 2000 K; Martin Zajec, Vel. Račna, 2000 K; Ana Kavčič, Ljubljana, 1000 K; Ivanka Hafner, Gorenja Sava, 1000 K; dr. A. Praunseis, Ljubljana, 1000 K; Pavel Magdič, Ljubljana, 1000 K; Franc Krapež, Ljubljana, 1000 kron; Viktor Miselj, Sežana, 2000 K; Ant. Lesjak, Št. Jernej, 2200 K; Matija Kapun, na bojišču, 1000 K; Ivan Pangerc, Selo, 1000 K; Notranjska posojilnica v Postojni za svoje stranke daljnih 17.300 K; N. N. iz Tržiča 2000 K; Florijan Zaletel, Tržič, 3000 kron; N. N., Tržič, 1000 K; Josip Toni, Ljubljana, 1000 K; Črevljarska zadruga v Ljubljani 100 K; Štefko in Stefanija Miholič, Ljubljana, 200 K; Neimenovana v Selu 200 K; Anton Lazar, Breginj, 11.000 K; Monte di Pietà v Gorici za svoje stranke daljnih 18.000 K; Posojilnica na Slapu pri Vipavi za svoje stranke daljnih 14.200 K; Josef Ukmar, orož. stražmojster, Gorenja vas, 1000 K; Luka Krek, Bačne, 2000 K; Martin Božnar, Njive, 1500 K; Ana Mrak, Žirovski vrh, 1000 K; Janez Demšar, Srednje Brdo, 1500 K; Marijana Dolinar, Trata, 1000 K; Janez Hribar, Turjak, 1200 K.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. maja. (K. u.) Uradno:

Topniški boji so se razširili včeraj na celo bojno črto in so se povečali večkrat do velike ljutosti.

V odseku Dobrdoške planote je vdrl preizkušeni črnovojniški polk iz Heba v sovražne jarke vzhodno od Tržiča, ujel je 5 častnikov in 150 mož raznih italijanskih konjeniških polkov in zaplenil eno strojnico. Našo predvčerajšnjim vzeto postojanko zahodno od Sv. Martina smo držali in utrdili kljub vsem naporom sovražnika, ki jo je hotel zopet priboriti. Ob tej priliki so padli v roke naših čet 3 častniki, 140 mož, 1 strojnica in sicer mnogo bojnega materijala.

Danes zjutraj so metali sovražni letalci brez škode bombe na Kostanjevico in na več jasno označenih sanitetnih zavodov.

Naše topništvo pri goriškem mostišču, pri Plaveh in v tolminskem odseku je držalo pod krepkim ognjem sovražna kritja. Ob raznih podjetjih pehote na tem bojišču smo ujeli 1 častnika in 116 mož.

Na naši koroški fronti so se tudi razvili ob dobrem razgledu živahni boji s topovi; pri Pontabliju pa pehotni boji naših čet z oddelki bersaglierov.

V Dolomitih smo odbili več italijanskih napadov na naše postojanke v ozemlju Col di Lana in Tresassi.

Naše čete na južnem Tirolskem so, podprte s prevladajočim učinkovanjem topništva, zavzele prve sovražne postojanke na pobočju Armenterra (južno od Suganske doline), na visoki planoti Lavarone severno od doline Terragnolo in južno od Rovereta. V teh bojih smo ujeli 65 častnikov, med njimi 1 polkovnika in nad 2500 mož, zaplenili 11 strojnic in 7 topov.

Sestrelili smo eno sovražno letalo. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Na naši jugozap. fronti se je pričela kakor je posneti iz najnovejšega generalštabnega poročila, doba povišane delavnosti. Na celi naši italijanski fronti so se začeli boji, ki so med seboj v zvezi. Naše uradno poročilo govori o dveh glavnih bojiščih: na jugovzhodni tirolski meji in ob spodnji Soči, vendar pa se je že včeraj poročalo, da so se boji razširili tudi na sosedne odseke.

Naš napad na južnem Tirolskem zahteva vsled širine napadalnega prostora, vsled smeri sunka in vsled uspeha prvega bojnega dneva našo posebno pozornost. Tu so vdrl naše čete med Sugansko dolino (Roncagno) in dolino Adize (južno od Rovereta) skozi prvo sovražno črto.

Greben višine Armenterra (jugozahodno od Borgo), ki zapira napadalno smer v dolini Brente navzdol, je v naši posesti. Nadalje so osvojena ozemlja na obeh straneh cest, ki vodijo iz Caldonazzo čez Bezeno in od Luserne proti utrjenemu kraju Arsiero, dalje prva sovražna črta na visokih planotah Lavarone in Folgarija, nato črta severno od doline Terragnolo in končno močno utriene postojanke na obeh stra-

— Pri češki industrijalni banki, podružnici v Ljubljani, je bilo dalje subskribirano na IV. vojno posojilo: F. G., Ljubljana, 5000 K; Luka Bergant, Ljubljana, 100 K; M. S. 2000 K; S. S., Ljubljana, 200.000 K; I. A. Hartmann, veletrgovec, Ljubljana, 10.000 K; Ivan Poharc, gimnazijec, Ljubljana, 100 K; Ana Cuzak, Zadvor, 2000 K; Franc Cuzak, Zadvor, 1000 K; Jože Gorjup, Male Lipljenje, 1000 K; B. S., Ljubljana, 89.800 K; L. Z., Ljubljana, 80.000 K; potom Okrajne hranilnice in posojilnice, Škofja Loka: Franc Poljanec, pismonoša, Škofja Loka, 500 K; Janez Jenko, Rateče, 6000 K; Marija Kalan, Škofja Loka, kapucinsko predmestje 6, 1000 K; Josip Guzelj, Škofja Loka 99, 5000 K; Franc Zihel, Šk. Loka, kapucinsko predmestje 14, 1000 K; Frančiška Lavtar, Log 17, 1000 K; Matevž Krajnik, Sopotnica, 800 K; Marjeta Maček, Zminec 28, 500 K; Jera Potočnik, Valterski vrh, 300 K; Matevž Hafner, Škofja Loka, 500 K; Katka Hafner, Škofja Loka, 500 K; Janez Jugovic, Godešič 1, 1000 K; Marijana Jugovic, Godešič, 1000 K; Ivan Starman, Pungart 1, 1000 K; Anton Kotalj, Mlaka 5, 6000 K; Tomaž Debeljak, Kovski vrh 35, 3000 K; Janez Križaj, Godešič 38, 1000 K; Marija Dolinar, Škofja Loka, 1000 K; Valentin Košir, Škofja Loka, 1000 K; Franc Galeari in brat 3000 K; Matevž Hafner, Škofja Loka, 1000 K; Jernej Črničev, Škofja Loka, 1000 K; R. L., Ljubljana, 1000 K; M. K. P. 1000 K; M. S. P. 1000 K; J. Š. P. 1000 K; I. Z. nadaljnih 15.000 K (torej skupno na IV. vojno posojilo 52.000 K, na vse 80.000 K); Herman Wehrle, višji revident južne železnice, Ljubljana, 500 K.

neh ceste Rovereto-Piano della Fugazzo-Schio.

Veliko število od nas ujetih Italijanov in dejstvo, da je padlo v naše roke tudi 7 topov, dokazuje silo našega sunka. O pomenu tega podjetja se sedaj še ne more govoriti. Povdariti pa moramo hrabrost naših čet, ki so dosegle prvi dan bojev kljub še sedaj na več mestih na metre debelemu snegu po tirolskih gorah tako lepe uspehe.

Na soški fronti, kjer so Italijani v več odsekih uporabili konjenico v strelskih jarkih, da bi lahko drugod nastopili z večjo silo, so naše čete osvojile poleg Tržiča del sovražnih postojank in odbile ljute protinapade pri Sv. Martinu.

Tudi ob zgornji Soči in na koroškem obmejnem ozemlju so v teku večji spopadi.

V Italiji se vsestransko pripravljajo, da bodo 23. maja slovesno proslavili obletnico vojne napovedi Avstrije, kakor pa sedaj kaže, bo praznovanje te obletnice v Italiji zelo žalostnega značaja.

Laško uradno poročilo.

13. majnika. Na Tridentinskem se trajno premikajo čete in priprega, opaža se tudi promet z vlakci, ki ga je uničil naš dobro namerjen ogenj. Sovražni topniški ogenj, na kateri smo odgovarjali, je povzročil nekoliko škode v Ponte di Legno, v dolini Camonica in v dolinah San Giovanni in Ledro. Med manjšimi boji v dolinah Adiza in Astico se je zopet dogladno, da rabi sovražnik eksplozivne patrone. V bovški kotlini trajen ogenj sovražnega topništva na naše postojanke na Čuklji. Za odgovor so obstreljevali naši topovi sovražne črte na Rombonu, kjer so začeli nekaj lop. Sovražna letala so preletela spodnjo Sočo, a so jih pregnala naša letala, ki so metala bombe v Novo vas in v Ročinj.

14. maja. Na Tridentinskem in v zgornji Adiški dolini posebno ljuti topniški boji v odseku Col di Lana. Odbili smo male sovražne napade na Čuklji in na vrhu Ločnika. Naše topništvo je povzročilo razstrelbe v sovražnih črtah in je razkropilo korakajoče oddelke pri Devetakih in pri Opatjem selu.

Izredno ljuti boji na Goriškem.

Ponedeljek dne 15. majnika 1916. Danes popoldne so zavzeli nad Goriško viseči oblaki vojne groze zopet svoje strašnejše obličje. Italijani so danes popoldne prešli od Plavi do morja na vsej fronti v ofenzivo. Italijanski privezani zrakoplovi stoje kot velike črne pike nad fronto. Obzorje je polno črnih in belih oblačkov granat in šrapnelov, laških in pa nič manj naših avstrijskih. Nad Furlanijo vstajajo beli oblaki naših šrapnelov in črnosivi oblaki naših težkih granat. Slemenca in hribi se tresejo od težkega topovskega gromenja v tem čistem majniškem dnevu. Laški napad za danes so že preje napovedali. Gorica je nočjo zopet precej hudo trpela. Laška granata je udarila v Caffee Corso, ga demolirala in ubila tri ljudi. Potom zadnjega zračnega napada na Gorico v sredo dne 10. t. m. prizadetih žrtev, je število ranjenih doseglo 42. Grom topov divja na vsej bojni črti naprej.

Naše junaško ljudstvo. — Italijanska besnost. — Italijani ne morejo naprej!

Dne 3. t. m. so začeli Italijani bombardirati Tolmin s topovi vsakovrstnega kalibra. Ta topniški ogenj, ki je povzročil Tolminu posebno veliko škodo je trajal od 1. do 3. in od 4. do 5. ure popoldne. Velike granate iz mornarskih topov so sledili mali šrapneli zato da ne bi mogel nihče bežati. Uspeh tega obstreljevanja, ki v prejšnjem času nima para, je bil ničeven. Civilnega prebivalstva ni bil nihče ranjen, od vojakov je bil ranjen le en praporščak. Trpele so močno vse vasi celega županstva razen Grap in Podmelca, sovražno topništvo je imelo za cilj tudi Modrejec, Sv. Lucijo, Bačo in Idrijo. V Poljubinu je gorelo na dvanajstih krajih. Gorelo je tudi na Lubinu in Prapovnem. Tudi tam ni bilo civilnega ljudstva nihče mrtev ali ranjen.

Ta godba se je spet začela dne 9. t. m. ob pol 11. uri ponoči. Ubogi ljudje so na pol nagi bežali iz svojih ležišč v svoja deloma podzemna skrivališča. Pod »ruskim velbom«, to je v neki kleti, je bilo 20 oseb ko je udarila granata. K sreči ste bili lahko ranjeni le dve osebi. Tolmin je pri tem obstreljevanju močno trpel. Zaman je naštetih hiše, ki so prizadete, ker na splošno so vse poškodovane. Posebno porušene so glavne hiše. Pa naše ljudstvo vztraja in Italijani ne morejo naprej!

Rabim to priliko, da se vsem gg. prijateljem in znancem zahvalujem k čestitanju k odlikovanju, katero mi je podelilo Njegovo Veličanstvo. Duhovnik, ki ni služil v fronti, ne more znati, kakšne težave ima dušni pastir v teh časih na bojnem polju.

Tolmin, 12. maja 1916.

A. Makuz.

Vojne odredbe na Laškem.

Rim. (K. u.) Ministrski svet je sklenil, naj se zviša posojilni sklad v korist bednemu prebivalstvu vojnega ozemlja in jadranskega obrežja za 10 milijonov; amortizacija teh dolgov naj se podaljša od 20 na 35 let, vojnim invalidom in vojakom udov, naj se podeljujejo mesta prodajalk državnih monopolov v višjem številu; nagrade naj se žene za delo na polju in prepove se uvoz razkošnega blaga.

En laški general zopet odstavljen.

Lugano. Odstavili so generalnega poročnika Ruzatti, brata kraljevega adjutanta.

Salandra v Benetkah.

Curih. Salandra je obiskal Benetke, kjer je tudi govoril in opozarjal, da ni nobeno mesto tako trpelo po vojski kot so Benetke. Pohvalil je benečanskega župana, ki je pozval Benečane, naj se zanašajo v bodoče bolj na delo svojih rok kakor na tujece. Povedal je, da je rekel v Florenci, kjer tudi zelo čutilo, ker ni tujecev. Upajmo, da bo imela Italija v dveh do treh letih manj hotelov, toda več tvornic. Od tujcev ne smejo postati Benečani odvisni. Končno je pozival Benečane, naj ne izgube poguma.

Giolitti nastopi v zbornici.

Lugano, 15. maja. (K. u.) »Mattino« zatrjuje iz zanesljivega vira, da je Giolitti svojim prijateljem sporočil, da misli aktivno sodelovati pri zborničnem delu, ki se začne 6. junija. Pri svojem zadnjem rimskem potovanju je poleg drugih prijateljev obiskal tudi zakladnega ministra Carcano in imel z njim daljši razgovor.

Laška morala.

Lugano. (K. u.) »Popolo d'Italia«, list, ki je zelo hujskal na vojsko, razpravlja na uvodnem mestu, ne da se unema ali izvaja moralne in ideološke pomisleke, če bi bila Italija zmagovala in pridobila velika ozemlja, ako bi bila sprejela, kakor je svetoval Giolitti, ponudbo Avstrije in če bi se bila pozneje ob ugodni priliki udeležila vojske proti Franciji in Rusiji. List pravi, da bi se le ne bilo zmagalo z ozirom na moč angleške vojne mornarice.

Posvet laškega delavskega kongresa.

Lugano. Kongres laških delavcev se nadaljuje v Rimu na binkoštno praznike; prekinili so ga 12. t. m. Razpravljati nameravajo o sedanjih razmerah v Italiji.

Grozna katastrofa na Jadranskem morju.

12 oseb utonilo.

O tem se nam še poroča: Pretekli torek, 9. t. m., se je nahajal trgovskopotniški parnik »Dubrovnik« na potu v Gruž. Vozil je kakor vedno potnike in različno blago. Okoli ene ure popoldne se je zvedelo v Dubrovniku, da je parnik na potu med rtom »Gomena« pri Pelješcu in rtom »Sv. Gjurgje« na Hvaru torpediral sovražni podmorski čoln. »Dubrovnik« je bil dvakrat zadet. En

torpedo je zadel parnik ravno v sredo, vsled česar je prišlo do eksplozije ter je srednji del ladje zletel v zrak. Vse to je trajalo le kake pol minute. Na parniku se je nahajalo 38 oseb in sicer 19 potnikov in 19 uslužbencev. Kakor hitro se je izvedelo za katastrofo, je prišla na pomoč vojna ladja »Huszár«, katera je našla na površju nekega mladega človeka, kateri se je še z zadnjimi močmi upiral morskim valovom. Prepeljan je bil na Korčulo. Ko se je zavedel, ni vedel ničesar, kako se je dogodila katastrofa; znano mu je bilo le to, da je bil vržen v zrak in da je nato padel v morje. Doslej so našli tri mrtve osebe in jih pokopali in sicer: Ano ud. Antišić, Marico Štuk in še neko nepoznano žensko. Od potnikov manjkajo sledeči: nadporočnik Neisser, Bartol Parčič, Ivan Meštrovič, Evgen Katalinić in šestletni sin udove Antica, torej 5 potnikov in razen teh še štirje uslužbenci; vseh skupaj 9. Ako se smatra te, za katere se doslej ne ve, da so utonili, tedaj je utonilo vsega skupaj 12 oseb. »Dubrovnik« je bil eden izmed najboljših in najsolidnejših parnikov »Dubrovačke Parobrodarske Plovidbe«. Zgrajen je bil pred 23. leti na Angleškem ter je bil vreden nad 200.000 K. Ladja je obsegala 481 ton, a stroj je imel 650 konjskih sil. »Dubrovnik« je prevozil 11 milj na uro. Potopilo se je tudi mnogo blaga ter ima vsled tega veliko trgovcev precej škode.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. maja. Uradno: Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. majnika. Veliki glavni stan:

Nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

14. maja. Ogenj naših topov je povzročil razstrelbo pri neki sovražni bateriji južnozahodno od Olike. Sovražni oddelki so poizkušali približati se našim postojankam ob srednji Stripi; a vedno jih je razkropil naš ogenj. Ujeli smo nekaj Nemcev.

RUSKA SODBA O KONCU VOJSKE.

Kodanj. Ruski listi poročajo, da petrogradski listi z gotovostjo trde, da tretje zimske vojske več ne bo. Rusko vojno vodstvo se sicer pripravlja, a le iz previdnosti. O koncu vojske se ti krogi več ne varajo, a upajo, da popuste osrednji velenisli proti znatnim koncesijam na Balkanu ali na orientu, a tudi na to več veliko ne upajo. V Petrogradu računajo letos še na dve veliki ofenzivi: eno s strani osrednjih velenisli, drugo s strani četverosporazuma. Od njenega poteka in izida postanejo odvisna mirovna pogajanja. Tudi petrogradski in moskovski borzni krogi zelo resno računajo na to, da se sklene mir še pred zimo.

VELIKE POBUNE V RUSIJI.

Černovice. V Rumunijo pobegne veliko ruskih vojakov. Pri Tulceji je pobegnilo na rumunsko zemljo osem ruskih vojakov. Pripovedovali so o veliki nevolji v notranji Rusiji zaradi neprestanih novačenj. V Moskvi so se uprli radi novega prebiranja prej nesposobni. Zbralo se jih je na tisoče, žene so se pridružile, nastale so pobune, nastopiti je moralo vojaštvo. Veliko jih je bilo ubitih in ranjenih.

ZANIMIVOSTI Z RUSKEGA DVORA.

Berlin. Prekljuje se, da bi bil umorjen Razputin, kljub temu se vzdržujejo govorice o napadu nanj, ki se je morebiti izjalovil. »Tägliche Rundschau« poroča preko Stockholma iz Rusije: Z odstranitvijo Razputina se še vedno računa. Velika kneginja Milica, hči črnogorskega kralja Nikolaja, žena velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, je danes najvplivnejša osebnost v Petrogradu. Da doseže, kar hoče, se poslužuje raznih oseb. Pred več leti je uvedla na dvor Razputina. Dosegla je po njem, da je po njenem delovala carica. Ni še znano, kdo Razputina nadomesti, a Milica je poskrbela že tudi za ta slučaj. Na carja najbolj vpliva madama Vurobova, rojena Tanejev; ki si je znala pridobiti njegovo mistiki naklonjeno dušo. Tudi Vurobovo vodi Milica. Te osebe vodijo danes v Rusiji veliko politiko. Razputinova okolica je znala vdahnuti carju misel, da izvaja božje zvanje. Saj od časa do časa mu zatemni um. Ko so izrazili nedavno gospodje njegove najožje okolice, naj se odločijo vsaj o politiki v Mali Aziji in v Perziji in posebno o tem, kaj naj se zgodi z zasedeno zemljo, je prekinil gospode, naj predvsem ne pozabijo, da je star 48 let in da mora iz-

polniti božje poslanstvo. Obraz se mu je, ko je to rekel, tako spačil, da so dobili gospodje vtis, da stoji bednik pred njimi. Tudi vojaški krogi so radi carjevega postopanja vznemirjeni. Če se doseže kak mali vojaški uspeh, vzbude generali nezaupanje cara, ki ne želi, da postanejo priljubljeni. V takih slučajih pravi vedno car, naj se pripiše uspeh njemu in njegovim načrtom. Pravijo, da bo zato kmalu odpoklican general Aleksijev in da je tudi mesto vojnega ministra Šuvajeva zelo omajano. V Moskvi se je zbrala skupina političnih osebnosti najstarejših ruskih rodbin, ki nameravajo prekucijo in postaviti na prestol enega iz svoje srede.

RUSI ZAŽGALI 500 ŽIVIH LJUDI.

Carigrad. (K. u.) Agence Telegraphique Milli poroča: Del mohamedanskega prebivalstva, v po Rusih zasedenih vaseh okraja Šitok je sovražnik poklal. V vaseh Erkenis in Hassis so zažgali 500 živih oseb; žena, otrok in starcev.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. maja. Veliki glavni stan:

V manjših podjetjih na raznih točkah fronte smo ujeli množico Francozov in Angležev.

Krvavo smo odbili z ognjem topništva, pehote in strojnica na zahodnem bregu Moze več slabih francoskih napadov na naše postojanke na vrhu 304.

Isto usodo je delil napad, ki ga je izvedel sovražnik severno od Vaux les Palameix, južnozahodno od Combres na prednji del naše postojanke.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

15. majnika ob 3. popoldne. Posrečilo se nam je, da smo s presenetljivim napadom južno od Somme pri Vermant-Villier izčistili nemški strelski jarek prve črte od sovražne posadke. V Champagni znatno deluje topništvo na obeh straneh v odsekih Maison de Champagne in pri vrhu Le Mesnil. Vlom v nemški zakop Mont Tetu nam je omogočil, da smo ujeli približno 15 sovražnikov. Pri Verdunu topniški ogenj v odseku sela Avocourt in višine 304. Na ostalem pozorišču je mirno.

Ob 11. uri ponoči. Obstreljevanju izvedenemu jutraj v Champagne pri Le Mesnil in Maison de Champagne je sledilo več istočasno izvedenih napadov slabjših sil na raznih delih pozorišča. Naš zapiralni ogenj je zadržal vse napade; oziroma smo jih odbili s protinapadi. Pri Verdunu od časa do časa prekinjeno obstreljevanje naše prve in druge črte zahodno od Moze. Popolnoma je uspel na višinah ob Mozi s podporo topništva izveden presemetljiv napad. Naše patrolje so očistile sovražne jake na črti 200 metrov. Privlele so nekaj ujetnikov. Sovražne oddelke na cesti Essey-Pannes južnozahodno od Thiaucourt je obstreljevalo naše topništvo.

Angleško uradno poročilo.

15. maja. Ponoči živahno delovanje na našem pozorišču med Loos, Dixmuiden in prekopom La Bassée. Sovražnik je obstreljeval ljuto mali del strelskih jarkov zahodno od Béthune. Napadalcu so vdrl nekaj minut vanj. Zvečer smo namerili ljut in učinkujoč ogenj na nemške postojanke severno od utrdbे Hohenzollern; bolj severno od tam smo razstrelili južno od prekopa 25 jardov pred našimi strelskimi jarki mino in smo zasedli udrutino. Ujeli smo več sovražnikov in smo našli na obeh straneh eksplozivne mine nekaj Nemcev mrtvih. Uspešno smo obstreljevali sovražne postojanke nasproti Fauquidissart in smo prisilili blizu Saint-Eloi sovražne metalce min, da so morali utihniti.

Belgijsko uradno poročilo.

15. maja. Topniški boj se je jutraj zopet pričel z veliko ljutostjo. V odseku Dixmuiden smo odbili nemški oddelek, ki se je poizkušal ustaliti v jarku severno od Lys.

Pekleni ogenj pri Verdunu.

Genf. Poročevalec lista »Times« poroča o bojih pri Verdunu: V Verdun prileti povprečno na dan 450 nemških krogelj, včasih pa tudi 800 do 1000. Kakor da bi bile iz papirja se rusijo šestnadstropne hiše, kamor padejo nemške krogelje, ki prilete z brzino brzovlaka. Le v gradu, ki je takorekoč izsekan iz skal sredi Verduna, se nahaja še poveljujoči general s svojim štabom. Mesto je popolnoma izpraznjeno.

Novi francoski 40 cm topovi.

Genf. »Journal de Geneve« piše: Pri Altkirchu je bil zadnje dni boj s topovi zelo ljut. Novi francoski 40 cm topovi delujejo nekaj dni v Vogezih proti težkim nemškim topovom.

Joffre pri belgijskem kralju.

Genf. Joffre je obiskal v Lapanne belgijskega kralja in si gledal novo belgijsko armado.

Francoski ministri v Petrogradu.

Stockholm. »Rječ« izjavlja, da ne gre pri obisku francoskih ministrov v Petrogradu za noben političen smoter, marveč zgolj za tehnično gospodarski posvet.

Clemenceau napada francosko vojno vodstvo.

Genf. Clemenceauovo glasilo je trajno prepovedal širiti v področju francoske vzhodne armade vrhovni poveljnik, ker napada francosko vojno vodstvo.

Francoski bankirji kupujejo nemške in avstrijske vrednostne papirje.

Genf. Francoski listi beležijo in pozivajo državnega pravdnika na pomoč, ker kupujejo francoski bankirji vedno bolj nemške in avstrijske papirje iz francoskih rok za vedno višjo ceno.

Anglija uvede splošno brambno dolžnost 20. maja.

Rotterdam. V Angliji se uveljavi splošna brambna dolžnost 20. maja.

Govori o Greyevi izjavi.

Kodanj, 16. maja. Tudi londonsko časopisje pravi, da je Greyeva izjava pomemben napredek za mir. »Times« Greya ostro napadajo, češ, da je zatajil stare pogoje iz govora v Guildhalle in sedaj postavil popolnoma nove in milejše mirovne pogoje.

Asquith — podkralj Irske?

Basel, 16. maja. »Baseler Nachrichten« poročajo iz Londona: »Daily Telegraph« hoče vedeti, da bo Asquith sam prevzel mesto irskega podkralja. Imenovanje podkralja kakor tudi državnega tajnika je torej odgodeno.

Dogodki na Balkanu.

Kaj je dosegel Pasić.

Petrograd, 15. maja. (Kor. urad.) Tiskovni urad zunanjega ministrstva objavlja o uspehih Pasićevih pogajanj v Petrogradu: Naši poučeni politični krogi z velikim zadovoljstvom konstatirajo dejanske uspehe Pasićevega poslanstva, ki je povrsti obiskal Rim, London, Pariz in Petrograd. Narodne srbske ideale: združitve vseh srbskih zemelj in narodov in priključenje Macedonije so, kakor se je že poročalo, vse sile entente brez izjeme pozdravile z odobravanjem. Dobro znamenje je, da je sedaj popolnoma odstranjeno nezaupanje in medsebojno sumničenje, ki je v začetku vojne obstajalo med Srbijo in Italijo. Dasiravno mora bodoča razdelitev in organizacija jadranske obale ostati še negotova, vendar vzbuja novo prijateljsko razmerje med Srbijo in Italijo prepričanje, da se bo vprašanje rešilo tako, da bosta obe stranki zadovoljni. Temu položaju odgovarja tudi, da italijanski poslanik marchese Carlotti di Riparbello priredi Pasiću na čast zajutrek, h kateremu so povabljeni diplomati zavezniških držav.

Preosnovana srbska armada.

Dunaj. »Jugoslovanska korespondenca« poroča preko Curiha s Krfa: Poveljstvo preosnovanih srbskih čet so prevzeli generali Sturm, Stepanović in Vasić.

Grška se boji, da Srbi za večno zasedejo Solun.

Frankobrod, 16. maja. »Frankf. Ztg.« poroča iz Aten: Grški parnik »Helena Stathes«, ki je na krovu vozil iz Amerike 160 strojnih pušk za grško vladu so Angleži 50 dni zadrževali v Gibraltarju. Sedaj je parnik priplul v Pirej, toda vse strojne puške so Angleži zaplenili. Grška vlada je odločno protestirala. Na Krfu so francoske vojaške oblasti vse pošiljatelj grških listov spravile pod francosko cenzuro.

Grki se boje, da bodo Srbi trajno zasedli Solun. Neki srbski polkovnik je pri pojedini v Solunu izrazil upanje, da bo macedonska metropola kmalu prestolno mesto Velike Srbije.

Venizelos in njegovi.

Berlin, 17. maja. »Lokalanzeiger« poroča iz Aten: Venizelos objavlja članke, ki javno potrjujejo njegova protidinastična čuvstva in pravi, da naj se Grška s svojo zgodovinsko preteklostjo ne da voditi od idej človeka, ki je imel srečo biti rojen za kralja in čegar okolica ni dobra. Venizelosu nasprotni listi pravijo, da je Venizelos tako očitno nastopil pot revolucije.

»Embros« poroča, da so pristaši Venizelosove stranke sklenili udeležiti se otvoritve zbornice.

Ententa zahteva pojasnil od Rumunije.

Petrograd, 15. maja. (Kor. ur.) Vsi petrogradski listi prinašajo objavo tiskovnega urada zunanjega ministrstva: Ker rumunski trgovski dogovori osrednjima silama odpirajo rumunski trg za dobavo potrebnih pridelkov, so tedaj gotovo nekaj več kakor zgolj trgovski dogovori. Po mnenju naših vodilnih krogov imajo ti dogovori večji po-

litični pomen, in čeprav skuša rumunska vlada ententi zagotoviti, da teh dogovorov ni smatrati za znak, da se je izpremenila politična smer rumunske vlade. Zavezniki smatrajo tedaj, da se mora napraviti korake, ki bodo natanko dognali vse okoliščine, ki so vodile najprvo do pogodbe z Nemčijo in potem z Avstrijo.

Ruska ojačenja ob rumunski meji.

Bukarešt. »Minerva« poroča: Na rumunski meji so osredotočili več donskih in kavkaških polkov.

Pogajanja med Bolgarijo in Rumunijo.

Bukarešt, 16. maja. »Dreptatea« piše, da se bolgarsko-rumunska gospodarska pogajanja pridno nadaljujejo in bližajo k ugodnemu zaključku. Rumunija bo dovolila izvoz svojega in prevoz nemškega in avstrijskega blaga, Bolgarija pa izvoz svojega blaga.

Turčija v vojski.

Angleški poraz pri Sueškem prekopu.

Genf. Posebna poročevalca italijanskih listov »Suez« in »Cairo« poročata, da napadajo Turki ljuto vasi Kathia in Mehdan in da so Turki Angleže pri Kathiji težko porazili. Postojanko so branile tri škotske stotnije. Bojev se je udeležilo tudi osem angleških letal, ki so vrgla 41 bomb.

Angleška ojačenja za Egipt.

Baselj. »Baseler Nachrichten« poročajo: Angleških polkov, ki so jih odvzeli bojni črti pri Solunu, niso poslali na Francosko, marveč v Egipt, ker dohajajo od tam vznemirljiva poročila.

Ententa proti Švedski.

Angleško-ruska zarota proti švedskemu kralju.

Gustrow. (K. u.) »Gustrower Ztg.« poroča, da se je nameraval izvesti zadnje dni napad na švedskega kralja. Kralj se je nameraval podati in Djorsgarden pri Stockholm, da si ogleda konje. Nekaj dni prej je bil posvarjen tako kralj kakor tudi policijski ministar, naj kralj ne odpotuje, ker ga nameravajo ob tej priliki napasti. Kralja so pregovorili, da je opustil svoj načrt. Oblasti so res odkrile zaroto, ki sta jo vodila en angleški in en ruski agent. Zaprli so več oseb. V zaroto zapletene osebe izvrčajo zdaj nameravani napad na anarhiste. Ker ni švedsko časopisje smelo o nameravanim napadu ničesar poročati, le »Aftonbladet« je zapisal nekaj besedi o zaroti, so se posrečile poizvedbe.

Rusija odreja švedski pravico do ugovora glede Alandskih otokov.

Kodanj, 16. maja. (K. u.) »Nowoe Vremja« pišejo o vprašanju Steffensa, ki je v švedski gospodski zbornici vprašal o ruskem utrjevanju Alandskih otokov: Pogodba iz l. 1856. res prepoveduje Rusiji na Alandskih otokih graditi pomorske utrbe. Toda pogodba je sklenjena med Anglijo, Francijo in Rusijo. Švedska sedaj nima pravice ugovarjati.

Pred vojsko v Mehiki.

Ultimat Mehiki.

Genf, 16. maja. »New-York Tribune« poroča, da je vlada Združenih držav imela važno posvetovanje, v katerem so se pečali z mehikanskim vprašanjem. Čuje se, da bo še danes odposlan ultimat Mehiki.

Rotterdam, 16. maja. »Daily Telegr.« poroča iz Newyorka: Vojska med Združenimi državami in Mehiko je neizogibna, ker so bili razgovori med generaloma Obregon in Scott brezuspešni. Med tem ko pravi vashingtonska vlada, da so mehikanske čete preslabe, da bi zatrlje upore, trdi Mehika, da so nemire povzročili Amerikanci. 10.000 mož, katere je Wilson zbral za patroljske službe ob meji, je v Mehiki povzročilo veliko razburjenje. Carranza zbira vse razpoložljive sile.

List Carranze piše: Stojimo pred nevarnostjo vojske, katere nismo povzročili mi. Če bomo v to zapleteni, ne bodo Združene države nikdar več pridobile zaupanje kake latinske države. Dokler bo živel le en Mehikanec, se bo boril za dom in čast.

Vznevoljena Anglija.

Rotterdam. Poročilo o vedno večji napetosti med Mehiko in Združenimi državami vznemirja v Londonu, ker bi, če izbruhne vojska, Wilson ne nastopil aktivno sporazumu na korist. Tudi bi za slučaj vojske med Združenimi državami in Mehiko Amerika ne dobavljala več vojnih potrebščin, ker bi jih sama potrebovala. Navezan bi bil sporazum le še na Japonsko, ki pa že zdaj zahteva neizmerno visoke cene. Angleška javnost postaja vedno nevoljnija tudi na Italijo in na Rusijo. Londonski vodilni listi precej oistro očitajo Rusom in Lahom, da se mlačno vojskujejo, vsled česar se ne razbremenijo zahodno pozorišče tako, kot se želi. Posebno hudi so na Lahe, na katere

od početka sem niso veliko dali in jih vedno smatrali za plačane pomočnike, ki glede na dobro plačo premalo napravijo. Sploh je nekaj tednov sem angleška javnost razburjena. Odkar se je izjalovil načrt prehoda skozi Nizozemsko, je došlo preveč poročil o nesrečah v London, da bi mogli ostati Angleži še prirojeni hlani. Poraz pri Kut el Amari, kjer je bil ujet eden najposobnejših generalov, vstaja na Irskem, zdaj se je pa izjalovilo še upanje na ameriško pomoč v svetovni vojski, vse to lahko prisili vlado na sklepe, ki bi bili še pred kratkim nemogoči.

Kaj bo s Portugalsko?

Prvi boji med Nemci in Portugalci.
Kapstadt, 15. maja. (K. u.) Uradno se javlja iz Laurence-Marquez: Nemci so napadli z dvema strojnica in s sto domačini 8. in 12. maja portugalsko postojanko Nhik ob reki Rowuma. Ta napad pa je bil odbit. — Portugalski so imeli enega mrtvega. Iz ostalega odseka Riorugo se poroča o streljanju s puškami. Izgube so na obeh straneh nizke.

Portugalska pobunjena.

Rotterdam. Nevtralna poročila potrjujejo velik obseg nemirov v Lizboni, ki se lahko že označijo za revolucijo. Posadka je popolnoma pobunjena. Čete, ki so jih nameravali vkrcati, so se uprle in zažgale najvažnejše vojaške in mornariške objekte.

Japonska v svetovni vojski.

Japonska za entento.

Kodanj, 15. maja. (K. u.) Petrograjska brzojav. agentura poroča iz Tokija, da je baron Kato zagovarjal angleško-japonsko pogodbo, ki mora ostati temelj japonske politike. Zaveznitvo ali političen dogovor z Rusijo bi koristil Rusiji in Japoniji. Japonska mora ententi nuditi vso pomoč za zmagovit konec vojne. Pri mirovni konferenci bi Japonska postopala skupno z Angleško, Francijo in Rusijo. Pričakovati pa ne sme posebno velikih koristi, ker se vojne udeležuje le malo in samo na daljnem Vzhodu.

Napetost med Ameriko in Japonsko.
Kodanj, 16. maja. »Nowoe Vremja« poročajo, da se je razmerje med Ameriko in Japonsko zopet poostriilo. Japonska vlada je svojemu poslaniku naročila oster ugovor proti ameriški naseljevalni postavi, ki je naperjena izključno proti Japoncem in njihovega naseljevanja na ameriški zemlji.

Razna poročila.

Brezkončna vojska.

Lugano. Francoski trgovinski minister je izjavil zastopniku »Corriere della Sera«, da so se dogovorili dozdaj z laškimi ministri le o tem, kako onemogočiti, da ne poplavi Nemčija po vojski sveta s svojim blagom. Četvero-spornost mora preprečiti, da ne bo odločevala o miru ali o vojski Nemčija. Vojska se more šele končati, ko se izčrpa sila nemških napadov.

Vprašanje premirij na bojiščih.

Bern, 17. (K. u.) »Temps« objavlja odgovore vojskujočih se držav glede na predlog Rdečega križa, naj bi se dogovorile redno o premirju, da morejo sanitetne čete pospraviti in agnosirati mrtvece in ranjence. Nemčija je odgovorila, da prepušča iniciativo sovražniku. Rusija, Francija, Anglija in Italija so odklonile predlog.

Diktatura za živila na Nemškem.

Berlin, 16. maja. (K. u.) Ni še odločeno, kdo zasede notranji državni urad. Kakor poroča »Berliner Tageblatt«, se bo za vprašanja preživljanja ustanovil poseben državni urad, ki bo imel pripravljati sklepe zveznega sveta in vsa vprašanja politike glede prehrane in razun teh sklepov izvršiti tudi vse odredbe, za katere bo državni kancler dobil pooblastilo od zveznega sveta. Kot izvršujoča oblast bo novemu uradu pridružena vojaška instances in osebni poveljjočega generala, morda višji poveljnik v Markah. Temu bo cesar dal pooblastilo, da bo vsem nadomestnim generalnim poveljnikom dajal obvezne ukaze glede preskrbe z živili.

Holandski glas.

Haag, 16. maja. »Courant« pravi: Upanje na mir se je po Greyevi izjavi zmanjšalo. Greyeve besede so bile veliko bolj svrtilo neutralcem, kakor pa dejanska izjava, pod katerimi pogoji bi Anglija sprejela mirovne predloge. Grey je vsakemu odkritemu in nepristranskemu neutralscu vzel možnost, da nastopi kot mirovni posredovalec, Grey je izjavil, da mora Nemčija priznati, da je premagana. Vsled tega je upanje na mir nezadostno. Namestu, da bi ved-

no silili v ospredje z uničenjem pruskega militarizma, naj zavezniki stavijo določne zahteve, potem bi se vsaj vedelo, kako si oni predstavljajo obnovitev trajnega miru.

40 milijonska denarna kazen.

Državno sodišče v Lipskem je zavrnilo pritožbo tvorničarja Ernsta Boetticher v Eitorfu, ki je bil 18. decembra 1915 obsojen po sodišču v Bonnu radi nevplačane davka na žganje v treh slučajih na denarno globo nad 13 milijonov marki in v poldrugoletni zapor.

Ob smrti generalnega majorja Kekija.

12. t. m. je na Dunaju, kakor smo kratko poročali, nenadoma umrl dunajski mestni poveljnik generalmajor Rihard Kek, sin v Ljubljani umrlega majorja Franca Kekija in v svak oskrbnika nemškega viteškega reda v Metliki gospoda Davorina Vukšinič. Pokojnik je postal poročnik l. 1886 ter je bil uvrščen v kranjski 17. pešpolk, kjer je postal tudi nadporočnik. Služil je v Ljubljani, kjer je gotovo še mnogim v najboljšem spominu. Nato je šel v vojno šolo in bil po dovršenih naukih dodeljen generalnemu štabu. Služil je najprej pri 37. pehotni brigadi v Piznu, potem pri 18. pehotni diviziji v Mostarju. L. 1896 je postal stotnik v generalnem štabu in bil kot tak najprej dodeljen vojaškemu oddelku 12. zbora v Sibiriju na Sedmograškem. Potem je služil kratek čas pri 54. pešpolku in postal generalštabni načelnik 32. pehotne divizije v Budimpešti. L. 1904 je postal major. Potem je bil generalštabni načelnik 23. domobranske pehotne divizije v Josefstadtu. L. 1908 je postal podpolkovnik in bil odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem; prestavljen je bil k domobranstvu ter je poveljeval 2. bataljonu 7. domobranskega pešpolka. L. 1911 je bil imenovan za polkovnika in poveljnika 5. domobranskega pešpolka v Pulju. Pred vojno je postal generalmajor ter prevzel brigadno poveljstvo. Decembra 1915 je bil imenovan za mestnega poveljnika na Dunaju. Generalmajor Kek je bil eden naših najbolj nadarjenih častnikov, visoko izobražen mož, poln nenačnega osebnega pogoja. To je dokazal posebno v sedanji vojni. Poveljeval je brigadam ter se mnogostransko odlikoval. Udeležil se je neštetihih bitk in bojev in je bil petkrat odlikovan. Generalmajor Kek je prejel naslednja odlikovanja: viteški križec Leopoldovega reda z verižico, red železne krone III. razreda z verižico, vojaški zaslužni križec z verižico in Signum laudis na traku vojaškega zaslužnega križca, razen tega nemški železni križec II. razreda in bolgarski Aleksandrov red. Na bojišču je bil od začetka vojne do decembra 1915, ko se je s čisto raztrganimi živci vrnil na Dunaj in bil imenovan za mestnega poveljnika. Pa izborne častnika ni trpelo na Dunaju, javil se je zopet za službo v fronti. Te dni bi imel prevzeti neko višje poveljstvo, pa smrt ga je nenadoma poklicala k večnemu počitku. Slava njegovemu spominu!

Dnevne novice.

Vprašanje novega papeževnega nuncijsa na Dunaju. »Reichspost« prinaša od poučene avstrijske strani glede vesti, da je monsignore Locatelli določen za nuncijsa na Dunaju, sledeče: Osebnost mons. Locatelli bo brezdvoma pri vseh pristojnih faktorjih monarhije vzbudila največje simpatije in spoštovanje. Zaenkrat pa ni nobenega vzroka, da bi o izpremembah v dunajski nunciaturi razpravljali kot o perečem vprašanju. Pronuncij kardinal grof Scipinelli di Liguino uživa v največji meri spoštovanje in odkritosrčno zaupanje najvišjih in najbolj merodajnih krogov monarhije kakor tudi široke katoliške javnosti. Če bi prišlo to vprašanje na razgovor, tedaj bi se sv. očeta Benedikta XV. gotovo naprosilo, da naj zaenkrat sedanjeja pronuncija ne kliče v Rim in da naj do konca vojne ne izpreminja vodstva dunajske nunciature.

Neveljavne kupčije bodočega pridelka. Dunaj, 17. maja. (Kor. ur.) »Wiener Ztg.« objavlja cesarsko odredbo z 12. t. m., s katero se razveljavijo kupčije o bodoči žetvi v Avstriji.

Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 69. pp. Evgen Trunko. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje sta dobila poročnika 7. polj. top. p. Miroslav Szedrassy in Edmund Reinfeld. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil stotnik-rač. vodja 47. pp. Anton Leuker. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: narednik 87. pp. Maks Sutter, tit. narednik 22. pp. Josip Pogačar, tit. narednik 87. pp. Konrad Gologranc, rač. podčastnik 17. pp. Andrej Zorman in za kužno boleznijo umrli rač. podčastnik 27. pp. Josip Pachernigg. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje sta dobila: rač. podčastnik 17. pp. Leopold Škerjanec in orožni moj-

ster 47. pp. Anton Moser. — Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil pionir brz. polka Zdravce Franc.

Častniške izgube. Ujeti: Poročnik 47. pp. Feliks Brezigar, Doberdob; kadeta Maks Vičič iz Pulja in Ivan Rihard Lorenzetti iz Trsta, enol. prost. narednik Jakob Perhavec iz Trsta in enol. prost. med. narednik Valentin Meršolj iz Radovljice, vsi pri 5. dom. p.; enol. prost. narednik 27. dom. p. Josip Ermenc iz Bočne pri Celju; praporščak 15. dom. p. Karel Martelanc iz Trsta; praporščak Henrik Čuk iz Maribora, kadet Peter Sturm in kadet Franc Kolarič iz okolice Ptuja.

Dunajski občinski svet je rešil v seji, ki je trajala pozno v noč, predlogo glede na vojne doklade mestnim uradnikom.

Hrvatski sabor prične zborovati dne 14. junija.

V vojno službo je vpoklican za vojnega kurata č. g. Valentin Jerše, kaplan v Mengšu.

Ekspresne pristojbine pri poštnih pošiljках zvišane za 100%. Trgovinsko ministrstvo je z ukazom št. 13.471—P/16 določilo, da se ima od 16. maja dalje dodejanja ekspresna pristojbina 50 vin. za zavoj in vin. za ostale pošiljke zvišati na 1 K za zavoj in na 60 vin. za druge pošiljke. Neizpremenjene pa ostanejo pristojbine za donosilce.

Imenovanje. Poročnik je postal kadet 27. pp. Jožef Barle, bivši gojenec kn.-šk. zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

Iz Črnomlja. Prvi teden meseca maja je bil vsako leto za mesto Črnomelj in okolico polno življenja. Mlado in staro se je pripravljalo za kar najslajnejše praznovanje na Florijanovo (4. maja). Ta dan je zaobljubljen mestni praznik iz časov, ko je mesto veliko trpelo po požarih. Zdaj je proti požarom dobro preskrbljeno z orodjem in moštvom in notranjo opravo. Domači ognjegasci, ki sestoje iz meščanov in okoličanov, so dobro izvežbani v svoji stroki, kar so že večkrat pokazali pri raznih požarih v okolici. Tudi pripraven kraj za gasilno orodje se nahaja na mestnem griču, na običajnem živinskem trgu, ki je po lepi slovenski navadi ves posajen s košatimi lipami, do 40 po številu, tako da so v najhujši vročini ljudje in živina dobro zavarovali proti žgočemu solncu, ki se od hrvaške strani upira v poleg ležečo državno trtnico. Nad trtnico, na vrhu griča, na prostoru nekdanje kopenske kašče, si je mladina izbrala pravi prostor za telovadbo, ki ji zdaj dobro služi v bojnem meteu, — da na podoben način z moderno telovadbo nadomestuje srednjeveške »turnirje« na mestu, kjer so vitezi s sulico, čeladom, lokom in oklepi varovali od vode od treh strani utrjeno mesto na odprtem kraju na severu zoper vpade Osmanov, ki so napadali preko Kulpe od Podbrežij mimo Gribelj in Zastave proti Vojnivasu, kjer je prišlo do ljutih spopadov. Pred ustanovitvijo trdnjave Karlovec je bila za mesto Črnomelj zlata doba blagostanja, ker je imelo važno nalogo, da je oskrbovalo od deželnihih stanov poslani viteze in vojaške z vojnimi potrebščinami do vojaške granice. Razvoj mesta, materijalni dohodki meščanstva in blagostanje okolice se je s spremenjeno vojaško upravo premestilo v Karlovec in od tedaj je Črnomelj v razvoju znatno zaostal za drugimi kranjskimi mesti, dokler mu ni novozgrajena belokranjska železnica odprla novega vira blagostanja in tiste važnosti, ki jo ima po naravni legi zavzemati na jugu naše monarhije, ko se zgradi lička železnica. — Letos smo prvi teden v maju posvetili domoljubju na čast sv. Florijanu kot zaščitniku mesta z človekoljubnim sodelovanjem meščanov in okoličanov za Rdeči križ. Spored je bil sledeči: Dne 1. maja je bil cvetlični dan, prodaja domačih in umetnih cvetk in patrijotičnih znakov po šolski mladini pod nadzorstvom učiteljstva. Nabirali so se tudi člani za Rdeči križ, raznašale nabiralne pole in prijave z dotičnimi vpisanimi doneski ter nabirali prosti prispevki v pušice. Dne 7. maja se je vršil v »hotelu Lackner« v ta namen koncert, ki daje najbolje spricalo i požrtvovalnosti udeležencev in spretnosti igralcev in igralk. Med obilno udeležbo uradništva, duhovščine, učiteljstva in meščanstva je gospa Amalija Vajs z učenkami proizvajala posamezne točke na glasovir v največjo zadovoljnost občinstva. Sledila je godba na lok, flauta, krasno petje z izvirnimi napetimi kakor: Amazonka, Miladarda itd. do 40 komadov. Koncert je zaključil srečolov (efektna loterija), ki je dal lepe dobitke. Čisti dohodek ta dan je znašal za Rdeči križ 502 K 46 v.

Še en slovenski vojni kurat ogrskih Slovencev. Te dni smo poročali, da je gorenjelendarski kaplan č. g. Karol Fičko pozvan v vojno službo. Sedaj se

poroča, da je v vojno službo odšel tudi bivši markovski mestni kaplan č. g. Jožef Ragašič.

Učiteljstvo v Sečah nad škofjo Loko je priredilo majhno otroško veselico, katere dohodek je namenjen slepim vokalom. Prireditve je prav izvrstno izpadla. Otroci so gladko in razumljivo deklamirali krasne Gregorčičeve pesmi. Najbolj nam je ugaljal komaj sedemletni Božič s svojim energičnim glasom in korajžnim nastopom. Svojo pesem »Kaj maramo mi« je moral večkrat ponavljati. Povsem pohvalno pa je bilo petje. Proizvajale so se Kos. nar. pesmice za tri glasove. Čudili smo se mladini, ko je skoro brez hibe nastopila in s svojimi nežnimi glasovi skoro očarala občinstvo. Najlepša zahvala cenj. občinstvu za obilen obisk, učiteljstvu pa za trud. Pokazalo se je pravo pojmovanje prireditve, saj je bilo dohodka okoli 164 K. Majhen pripomoček — veliko delo!

Umrli so na Dunaju: infanterist 4. dom. p. Franc Zojer, infanterist 26. dom. p. Ivan Žagar in lovec 7. lov. baona Anton Sodja.

Iz ruskega ujetništva se je vrnil praporščak 4. bos. herc. p. Ciril Poklukar iz Godešča pri Kranju.

Slabo opravljanje izposojenih vojaških konj. Vojno ministrstvo je sporočilo poljedelskemu ministrstvu, da se v zadnjem času množe slučaj, da so se morali konji, kateri so bili izposojeni v svrhu poljedelskih del, vsled slabega krmljenja in prehude gonje zopet odvzeti uporabnikom. Na podlagi razpisa č. kr. poljedelskega ministrstva se je okrajnim oblastvom naročilo, pojasniti takim posestnikom, ki si za obdelanje polja izposojajo vojaške konje, da bo vojno ministrstvo — dasi nerado — prisiljeno v bodoče odkloniti izposojanje konj za opravljanje žetve in tudi sodnijsko nastopiti proti posestnikom, pri katerih bi se zmanjšala vrednost in uporabnost izposojenih vojaških konj.

Ustanovo za vzgojo ubožnih dekletnih 110 K (dr. Reschenova ustanova) razpisuje že drugič deželna vlada, ker se ni oglasila nobena prosilka. Podrobnosti so razvidne iz razglašila, ki je javno nabiti na magistratu.

Prepoved pospešenega prodajanja tkanega, pletenega in birkanege blaga. Po ministrskem ukazu z dne 5. maja 1916 je prepovedana vsaka priredba, ki ima namen pospešiti prodajo tkanega, pletenega in birkanege blaga. Prepovedane so za označeno blago zlasti vse razprodaje brez razlike, ali spadajo pod zakon o razprodajah ali ne. Prepovedane so nadalje takozvane inventurne in sezonske prodaje, priredbe takozvanih serijskih tednov in dni, tednov in dni za ostanke, nadalje »beli tedni« in »beli dnovi«, propagandni in reklamni tedni in dnevi, nadalje prodaje blaga v partijah ter prostovoljne dražbe brez razlike, ali se vrše javno ali je dostop k dražbam dovoljen le takim, ki so bili posebej povabljeni. Prepovedane so vsake vrste oznanila, okrožnice, pozivi, hvalitve v pismih ali tiskovinah. Prepovedano je tudi razpošiljanje in javno nabiranje takih objav. Za prepovedano hvalitev je smatrati tudi napovedovanje in izobešanje napisov, ki navajajo znižane ali inventurne cene. Izjeme more dovoliti č. kr. trgovinsko ministrstvo v posebnega ozira vrednih primerih, tako na primer če gre za smrt, prenehanje kupčije, konkurz. Ta prepoved ne prizadeva pravice zastavnega upnika in drugih upnikov, da smejo dati stvari javno prodat. Ta prepoved tudi ne prizadeva prodaj po določilih člena 343. trgovinskega zakonika. Zavodi in podjetja, ki po svoji uredbi javno prodajajo zastavljene stvari kakor na primer zastavljalnice, so dolžni, da vsak termin, ob katerem pride na prodaj blago, ki je više označeno, tri tedne prej pisмено naznanijo č. kr. trgovinskemu ministrstvu ter hkratu navedejo vrsto in množino blaga. Prestopki tega ukaza se kaznujejo z globo do 5000 K ali zaporom do 6 mesecev.

Ranjen je bil na laškem bojišču dne 6. aprila Blaž Kaplenik, četovodja, doma iz Cerkelj pri Kranju. Bil je izvrsten podčastnik, ki je dajal moštvo v hrabrosti, neustrašenosti in vernosti najlepši zgled. Vojaki smo mu bili udani iz čelega srca. Ko je bil že sam ranjen, je Kaplenik nesel iz ognja težko ranjenega desetnika, po rodu Moravca, in ga spravil na obvezovališče. Tam je počakal, da so tega najprej obvezali, šele potem je pokazal sam svoje poškodbe in se dal obvezati. Prav junak! — Tako poroča iz strelskega jarka Franc Doležal.

Nevarna ciganska drhal. Posestnik Andrej Poljanec v Rečici, okraj Radovljica, je te dni zasačil v svojem čebelnjaku cigansko družbo, ki si je ondi kuhala kosilo. Zahteval je, naj se odstranijo, nakar ga je eden ciganov udaril s sekuro po nosu, da se je ves okrvavljen zgrudil. Cigani so nato pobegnili ter so jih orožniki šele čez nekaj dni zasačili v gozdu pri Lescah in jih izročili okrajnemu sodišču v Radovljici.

Cigani so: David, Edmund, Vit in Maks Raichard, 64 letna Rozina in njena hči Helena Raichard.

— **Strela v šolskem posloju.** Letina. Iz Hotiča. — V nedeljo, dne 14. t. m. je popoldne med hudo nevihto okoli pol 6. ure, treščilo v tukajšnje šolsko posloje. Strela je precej raztrgala streho, hujše nesreče hvala Bogu, ni bilo. Kakor za mir, prositi moramo tudi: treska in hudega vremena, reši nas o Gospod! — Letos v našem kraju posajeni krompir zelo gnije. Slaba krompirjeva letina bi bil hud udarec za nas posebno letos, ko je vojskino leto in v vsem velika draginja.

— **Kilogram govejega mesa** stane v Osijeku v Slavoniji že 8 K.

— **Zasega živinske krme, ki se doma ne rabi.** Da se pokrije potrebščina armade, je poveljstvo 5. armade (odd. Q.) z odredbo z dne 9. maja 1916, št. 17.940, zasedlo vse seno, otavo, slamo in steljo na Kranjskem, kar se je ne potrebuje doma. Izvoz navedenih predmetov, oziroma naravnih bodisi za vojaštvo, bodisi za zasebnike, je brez posebnega dovoljenja armadnega poveljstva (odd. C) prepovedan. Če bi se pa vzlic temu skušalo navedene naravnosti izvažati, imajo pa železniške postaje in orožništvo nalog, da takšne pošiljke zaplenijo in oddado etapnemu skladišču v Zalogu.

— **Smrtina kosa.** Umril je v Belgradu vpokojeni predsednik kasacijskega sodišča Nastas Antonović, bivši pravosodni minister in predsednik glavne kontrole. — V Rimu je umrl srbski sodnik iz Kraljeva Nikolaj Jovanović.

— **Komisija za preskrbo umetnega ledu.** Ker bo letos zaradi mile zime marsikje manjkalo ledu, je dunajska vlada ustanovila posebno komisijo, ki ima nalogo, dognati vse zaloge ledu, stopiti v stik z vsemi tovarnimi umetnega ledu in proučiti v podrobnostih sploh vsa vprašanja, ki se tičejo proizvodnje, shranjevanja in razporejanja ledu. Gre za to, da se kolikor mogoče zadosti potrebam ledu po vseh avstrijskih kronovinah. Občine, bolnišnice, in sploh vsa podjetja, ki potrebujejo večje množine ledu za ohranitev živin in v druge splošnokoristne svrhe, naj se obrnejo za led na naslov: Kommission für die Versorgung mit Kunsteis, Wien, 20. Bez., Passettistr. Nr. 76. Navedejo naj količino ledu, ki jo potrebujejo. Priporoča se, da vsak pravočasno poskrbi za primerno hladno shrambo za led.

— **Pisarniškega pomočnika** sprejme začasno mogoče tudi stalno takoj c. kr. okrajna sodnja Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Dnevščina 3 K 12 vin.

Za Rdeči križ.

— **Šolski koncert v korist »Rdečemu križu«.** V Trzinu je priredila slovenska šola minolo nedeljo v dvorani g. Perne koncert z jako obsežnim in vrlo zanimivim sporedom, ki je obsegal nad 20 točk. Vrstilo se je petje z deklamacijami v slovenskem in nemškem jeziku, godba na glasovir, gosli, ljubki prizori iz vojaškega življenja, solo petje. Nadebudna mladina obojega spola nam je nudila mnogo vžitka. Koncert je bil izborna obiskana. Navzoča je bila vsa slovenska inteligenca, nemški tovarnarji gg. Gassner, Glanzmann, Mally in več druge nemške gospode. S to prireditvijo se je zaključilo delo v prid »Tedna Rdečega križa«.

Župnija Mošnje je v Tednu »Rdečega križa« darovala nad 1300 K.

Primorske novice.

Sv. razpelo v tržaških šolah. Dolgoletna je bila borba za »krst časni« v tržaških šolah. Še blagopokojni škof A. M. Sterk se je boril za to, da bi mu dovolili, da na lastne stroške nabavi podobo sv. križa za tržaške šole. Vse zastoji. Da se Kristusu otvori pot v naše šole, je bilo treba svetovne vojske. In res c. kr. namestništvu svetnik z odlokom 11. maja 1916. takole določuje: C. kr. namestništvo je z razpisom 28. marca 1916, št. VII.—13251—15 mestnemu magistratu najtopleje priporočilo ugoditi želji škofijskega ordinariata, da bi bil zopet razobešen križ z odrešenikom (razpelo), ki ima tako blagodejni vpliv na versko-nravnostno čustvo katoliške šolske mladine. Za vse državne, ljudske in meščanske in srednje šole izda se zadevna oblastvena odredba. Priporoča se tudi vsem zasebnim šolam ugoditi želji škofijskega ordinariata. — Seveda bodo sedaj tudi šole Ciril-Methodove družbe dobile podobo sv. križa v posamezne razrede.

Umril je v Pulju g. Ivan Samanič.

— **Iz ruskega ujetništva** v Semipalatinsku nam pišejo: Sprejmite prisrčne pozdrave iz Sibirije, ki Vam jih pošiljamo vsi tukajšnji Slovenci! Jožef Paškulin, črkostavec iz Gorice, Anton Bon iz Mirna, Ivan Cotič in Karel Devetak iz Sovodenj. Tu nas je veliko Slovencev in smo hvala Bogu vsi zdravi.

vi. Tisoč pozdravov vsem slovenskim bratom!

— **Tatvina v »Cooperative operaie« v Trstu.** Ravnatelj šentjakobskega podružnega skladišča soc. demokratičnih »Cooperative operaie« v Trstu, 34 letni Primerano Tonti, je pomeveril na škodo delavske zadruge za 3000 kron različnih živil, ki jih je polagoma brezplačno zdajal 33 letni Ani Penko iz Kopra, pristojni v Postojno. Večino blaga je oblast še zasegla v stanovanju navedene.

— **Nesreča.** V četrtek dne 11. t. m. je nesrečno padel s topole mlinar in posestnik Lovro Vodopivec v Kamnjah na Vipavskem. Padec je imel za posledico takojšnjo nastop smrti.

— **Kaj je s perilom,** po katerem je v »Slovenču« vprašal neki begunc iz Gorice, izve dotičnik osebno pri lastniku hiše št. 26 v Gorici, Antonu Pečenku, sedaj v Šoštanju na Štajerskem.

— **Zahvala.** Begunci iz Gorice in Pevme, ki se nahajamo krog Visokega Myta na Češkem, se prisrčno zahvaljujemo preč. gospodu dekanu Rojcu, da nas je prišel obiskat in nam preskrbel, da smo mogli vsi prejeti svete zakramente. Za njegovo skrb in trud smo mu vsi iz srca hvaležni.

Iz življenja na fronti.

Črnovojnik I. M. iz mengijske okolice je imel izprva velik strah pred italijanskimi granatami in šrapneli. Ko smo pa bili zadnjič v strelskih jarkih in je granata skoro popolnoma razsula njegovo kritje, njega samega pa pustila popolnoma nepokodanega, tedaj ga je strah že precej minil.

Odšli smo v barake kot rezerva. Sovražne granate in šrapneli so nas tudi tu noč in dan zalezovale, a padale so vse daleč od nas. Le nekega dne, ko je lepo sijalo solnce in smo sevkjub prepovedi spravili na solnce ter za kratek čas metali v zrak krajcarje, je prihrčala granata prav blizu nas. Brž smo skočili v kritja, da nas ni zadelo padajoče kamenje. Samo črnovojnik I. M., ki je trl nesramne uši tam neke bolj daleč od kritja, se ni mogel umakniti. Granata je padla in eksplodirala kaka dva metra od njega, a mu na čuden način ni ničesar storila. Od tedaj se M. nič več ne boji italijanskih granat.

Bolj in bolj so švigale krog nas sovražne granate in slišali smo pokanje pušk na vseh straneh. Kar srečnega se je vsak počutil, ko smo prišli zopet nazaj v rov, ker tam je vsakdo precej varen pred krogliami. Hitro smo se porazdelili po strelskih jarkih, ki so kakor vas, kajti nekatera kritja so izdelana kakor prave hišice. Vojakom, ki so bili pred nami v kritju, smo želeli srečno pot, potem pa vsak k svoji strelni lini pogledat, kaj dela sovražnik.

Imel sem srečo, da sem dobil skoraj najboljše kritje cele stotnije. Od začetka nisem vedel, kako oddaljen je sovražnik, pozneje sem pa razdaljo hitro dognal po bliskanju strelav iz sovražnih pušk.

Noč se nam je zdela silno dolga, kajti spati ni smel nihče. Tihoto so neprestano motili naši in italijanski topovi, ki nimajo nikoli miru. Tudi pokanje pušk ne preneha niti za nekaj minut. Vesel sem bil, ko so nam prinesli čaj in povedali, da je že tri ure. Mislim sem si, no, sedaj bo pa kmalu dan. A motil sem se, kajti ravno jutranje ure se zde človeku najdaljše. Čim bolj se je dani, tembolj sem mislil, kako bom spal čez dan. Toda ko je bil dan, mi nemirn kri ni dala k počitku; šel sem skoraj po celi črti, ki jo je držala naša kompanija in povsod prevdaril oddaljenost sovražnika. Tudi sem opazil, da so tla mojega kritja premokra. S pomočjo infanterista spravim vso nesnažno vun in posipljem »po hiši« s svežo prstjo. Delala sva celo dopoldne in tudi pošteno uredila. Popoldan tudi ni bilo s spanjem nič, ker nisem mogel dopustiti, da bi se Italijani tako oblastno in predrzno premaknili za svojimi kritji. Kjer se količjak premaknila ali pokazala kaka radovedna glava, takoj je počilo iz moje ali pa tovarišev puške. Počasi sva jih le malo ukrotila. Sedaj sva si s tovrstnem Sartoryjem preganjala dolgčas s streljanjem v tarčo in raznimi drugimi muhami.

Tako je napočila noč. Počasi se je stemnilo in pričeli smo pokati na sovraga, on pa na nas. Ker je bil na moji strani neki Pepo le preveč nadležen in mi je hotel s strelji na vsak način razdreti kritje, sem se ujezil, vzel ročno bombo, stopil na kritje in jo zabrusil proti sovragu. Pok je bil silen in učinek tak, da je prst letela celo v moje kritje. Potem sem imel nekaj časa mir. Po večerji pride k meni poddesetnik Puš z orglicami. Kmalu je bil pri nama tudi Sartory in zabavali smo se kakor na gostiji. Ko smo se vsega naveličali, predlagam, da poidimo z bombami nadlegovat Italijane. Sartory je bil takoj za to. Vzameva vsak po eno granato in se splaziva proti italijanskim kritjem. Daleč so bili italijanski jarki le kakih 15 metrov oddaljeni od naših. Ko sva bila dovolj blizu, vstaneva oba hkratu, potegneva za vrvice in vrževa granati na italijanske kritja, ki sva jih dobro videla pred seboj. Potem pa brzo nazaj, da bi se midva ne dobila kakoga

koščka pod rebra. Čez osem sekund, ravno, ko sva zlezla nazaj v naša kritja, je granata z veliko silo eksplodirala. Ker sva bila ravno dobre volje, sva jih šla še enkrat metat, topot pod vodstvom kadeta g. W.

Skoro celo noč smo imeli potem mir pred strelji. Naslednjo noč smo šli štirje metat granate, vsak na svojem mestu; in sicer sva bila na enem koncu midva s Sartoryjem, na sredi g. kadet W., na dolnji strani pa poddesetnik Smuk. Vsak je vrget po tri granate, tako da je bilo strahovito treskanje, ko so se razpočile.

Tako živimo in si preganjamo dolgčas v strelskih jarkih. Dobre volje smo vedno vsi in radi tudi zapojemo. Tako nam minevajo dnevi.

Razne novice.

— **Velika tatvina cigaret.** V c. in kr. tobačni tovarni v Heinburgu je bilo ukradenih 11 zabojev najfinejših avstro-ogrskih cigaret »Khedive«, ki se prodajajo po sedem vinarjev komad. V zabojih je bilo 132.000 cigaret ter znaša škoda 9240 K.

— **Žvepleni dež.** Iz Šopronja se poroča: V občini Stomfa je padel močno burjo žvepleni dež. Tla so bila na mnogih krajih popolnoma rumena.

— **Prepovedane kolajne.** Iz Zadra se poroča: Tukajšnja policija je prepovedala nositi ali pa sploh imeti srbske kolajne z napisom »Osvečeno Kosovo 1912«.

— **Zaplenjena spominska knjiga.** Praško deželno sodišče je zaplenilo Spomenico o sokolskem shodu v Pragi leta 1912. Zaplenjenih je bilo 32 mest.

— **Kot nadomestilo za salatno olje** rabijo sedaj na Hrvatskem sledečo »brozgo«: Za porcijo salate, zadostujočo za 5—6 oseb, se vzame trdo kuhano jajce, ki se prav drobno razseka in pomeša z enim surovim rumenjkom. Tej mešanici se prilije primerna količina kisa. Drug recept je ta: Zmešaj rumenjak in beljak surovega jajca prav krepko in dobro, prideni nekoliko soli in polij salato. Ko si salato dobro premešal, prilij kisa. Tako pripravljena salata ima baže prav dober okus.

— **Poštopaketni promet med Ameriko in Evropo** so bili zaradi nevarnosti na morju začasno ustavili.

4. VOJNO POSLOJLO!

Ljubljanske novice.

— **Ij Uspeh tedna »Rdečega križa«.** Mesto Ljubljana je med tednom »Rdečega križa« na nabiralne pole s prostovoljnimi doneski prispevalo 13.186 kron 11 vinarjev. Društvenino je priglasi 499 udov s skupnim zneskom 2816 kron. Uspeh teh dveh načinov nabiranja znaša tedaj 16.002 kroni in 11 vinarjev.

— **Ij Oddaja jajc v mestni vojni prodajalni.** V petek se bodo v cerkvi sv. Jožefa od 7. ure zjutraj naprej prodajala za civilno prebivalstvo jajca. Dobi jih le oni, ki se izkaže s kakršnokoli barvano izkaznico za vojno prodajalno. Radi evidence se bodo izkaznice po oddaji primerno štampilirale. Ker je namen, došlo blago kar najbolj enakomerno in pravično razdeliti med ljudi, se bo za vsako osebo oddalo le dvojico jajc, eni stranki pa skupaj največ 10 jajc. Komad bo stal 14 vin. Radi naglejšega prometa se priporoča strankam, da imajo pripravljen denar in drobiž.

— **Ij Oddaja moke pri mestni »aprovizaciji«.** Za dobavo moke pri mestni aprovizaciji naj se zglašajo trgovci iz Ljubljane v četrtek dne 18. t. m., peki in mokarji v petek dne 19. t. m., okoliški trgovci pa v soboto dne 20. t. m., vselej ob 8. uri zjutraj na mestnem magistratu, prejšnja Galletova hiša, I. nadstropje, mestna posvetovalnica.

— **Ij Pomanjkanje masti.** Tudi v Ljubljani dan dan bolj čutimo pomanjkanje masti. Ta nedostatek se do pozne jeseni ne

more odstraniti in še za pozneje je vprašanje kako bo z mastjo. Vsakdo torej pametno ravna, da z mastjo kar najbolj hrani. Razentega je priporočljivo če sedaj uporabljajo za zabelo mesto masti surovo maslo. Dočim celo na Dunaju primanjkuje surovega masla, je Ljubljana še tako srečna, da ima tega blaga za kratek čas še zadosti na razpolago. V mestni vojni prodajni v Gosposki ulici in v Prešernovi ulici in tudi po drugih trgovinah je dobiti vsak dan sveže prvovrstno dansko surovo maslo, ki se odlikuje po množini tolšče. Kupi lahko vsakdo.

— **Ij Zadnja prodaja krompirja pri mestni aprovizaciji.** Prihodnjo soboto ob 7. uri dopoldne bo mestna aprovizacija prodajala domač, gorenjski krompir in sicer iz skladišča pri Mühleisnu, Dunajska cesta št. 36. Krompirja lahko dobi vsaka stranka 30 kg in ne več in ne manj. Vreče bodo na to množino že umerjene. 1 kg stane 13 vin. Radi hitreje oddaje naj ima vsakdo denar že naštet. Na vrsto pridejo vse one stranke, ki so se svojčas oglašile pri magistratu radi krompirja in so dobile številke.

— **Ij Teden »Rdečega križa« na c. kr. I. državni gimnaziji.** Ondi se je na nabiralne pole zbrala presenetljiva vsota 4432 K 96 h. Razven tega je prijavilo svoj pristop k društvu »Rdečega križa« 194 oseb z zneskom 1071 K, tako da znaša gmojni efekt omenjenega učnega zavoda 5503 K 96 h. Dva sta pristopila kot ustanovnika s po 100 K, trije s po 50 K, eden z 20 K, sedem po 10 K, osem po 6 K, osem po 5 K, 111 po 4 K, 45 po 2 K in 9 po 1 K. Na tem odličnem uspehu gre za sluga in zahvala ravnateljstvu, profesor-skemu zboru, soudeležnemu dijaštvu, ki je prostovoljno doneske in prijave nabiralo po hišah, a v veliki meri pa seveda tudi občinstvu samemu, ki se je za dobro, patriotično stvar tako vrlo zavzelo.

— **Ij Umril je 15. t. m. dopoldne v dež. bolnici g. Alojzij Hertlichka,** oskrbnik tovarne na Fužinah v starosti 65 let po kratki, a mučni bolezni. Prizadeti rodbini sožalje, opkojniku pa večni mir!

— **Ij Vreče za vojaštvo na bojnem polju** se pri nabirališču na mestnem magistratu še vedno sprejemajo. Vsigdar radodarno ljubljansko občinstvo se zatorej vnovič naproša, da misli na naso hrabro armado ter tudi v tem pogledu za njo še naprej poskrbi.

— **Ij Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju** mestne občine ljubljanske od 30. aprila do 6. maja 1916. A. novorojencev 17, mrtvorojenci 3 B. umrlih 34, od umrlih je domačinov 18, tujcev 16, med njimi za vrtico (davico) 3, med njimi en tujec, jetiko 4, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 26; a) med njimi je tujcev 16, b) iz prejšnjih tednov 2, c) iz zavodov 19. C za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer: za škrlatico 3 domačini in 1 vojak, za tifusom 92 vojakov, za grižo 37 vojakov, za vrtico (difterijo) 3 domačini in 1 tujec, trahoma (egiptovska očesna bolezen) 22 vojakov, za kozami 1 tuja.

— **Ij Ušel je kanarček.** Kdor ga je ujel se prosi, da ga proti dobri nagradi vrne. Naslov se izve pri upravi našega lista.

— **Vredno, da se zabeleži.** »Srečkovno zastopstvo« v Ljubljani (glavno zastopstvo srečkovnega oddelka Češke industrijalne banke v Pragi) prejelo je te dni srečkovno naročilo iz daljne Azije od tam bivajočega veleposestnika brata Hrvata. Ker ima imenovani zavod od poprej naročnike iz širne Evrope, Amerike, Afrike in Avstralije, služi sedaj še naročilo iz Azije »Srečkovnemu zastopstvu« v ponos in dokaz, da je znano po celem svetu.

Pražena kava

zelo dobra, izdatna kavina zmes zrnate in žitne kave 5 kg za K 18—, pošilja po povzetju pražarna kava v Solnici, Češko.

Šartljeva moka „HASIN“

Po velikem trudu se mi je posrečilo doseči zopet večjo množino šartljeve moke »HASIN« ter tem potom obveščam vse svoje cenj. naročnike, da se bližajo prazniki, in naj nihče ne odlašajo z naročili na zadnje dni, ker moram izvrševati vsa naročila po vrsti. Kakor gotovo vsakemu znano, rabi se 1 zavitek za en šartelj, ne da bi bilo treba dodati kaj sladkorja, kvasa itd. Po pošti se pošilja kot dosedaj najmanj 3 zavitke po povzetju. En zavitek stane K 1-50; 50 zavitkov po K 1-40. — Na tisoče priporočilnih pism vam-kemu na razpolago. — Prosimo takojšnjih naročil, dekter še kaj zaloga.

Razpošiljalnica
Ivan Urek

Ljubljana 4. Mestni trg 13.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah

Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu.

Na prodaj
imaza kuho
brinjevicev poljubnih množinah po nizki ceni
tvrdka Ivan Jelačin v Ljubljani. 814**brinje****Enonadstropna hiša**se zaradi odpotovanja pod ugodnimi
pogoji takoj proda. Več se izve v
Rožni Dolini št. 222 pri Ljubljani.**Novo Marijine pesmi**za mešan zbor, solospesve
in orglje zložil

IGN. HLADNIK

op. 69. Cena 2 K.

1175

Kupi se mala hišaz nekoliko vrtov. Cenjene ponudbe pod
»Mala hiša« na upravo »Slovenca«.**8 domačih zajkeli**za plemo proda Matej Oblak, Glince 93
Polzve se tudi v Gosposki ulici 5 v
Ljubljani.

1206

Vabilo

na

XVII. redni občni zbor»Kmetijskega društva v Sodražici« reg.
zadruga z omejeno zavezo,

ki se bo vršil

dne 5. junija ob 3. uri popoldne v
društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1915.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil ob določenem času sklepčen, vrši se na istem mestu in po istem dnevnem redu uro pozneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal neglede na število navzočih zadrugnikov. - K obilni udeležbi vabi

Odbor.

VINO

naravno ima napredaj v večji množini

»Goriško vinarsko društvo«

sejda v Prvačini in Kobiližu

po zmerno nizkih cenah. 756

Vojaške

938

narodne pesmiza 4 glasove. Izdajatelj Fran Marolt,
učitelj, Ljubljana. Cena vezanemu
izvodu K 1.50, v platnu K 1.80.

- Naročajo se pri izdajatelju in v knjigarnah. -

Toplice na Kranjskem

Sezona od 1. maja do 1. oktobra

Thermalni-bazeni, posebne thermal-
ne kopeli, močvirne kopeli, itd.Indikacije: revmatizem, protin, nev-
ralgija (ischias) eksudati, posledice
zlomljenih kosti, itd.Prospekti brezplačno pri
kopal. ravnateljstvu.

Izdala konzorcij »Slovenca«.

Naznanilo. Vljudno naznanjava da svo otvori v soboto dne 6. maja na
Marije Terezije cesti dobroznano**Restavracijo
„pri Levu“.**Skrbela bodeva za dobro domačo kuhinjo, pristno vino ter vedno sveže pivo,
na razpolago je lep senčni vrt, za zabavo električen planino. — Zahvaljujeva
se vsem cenjenim gostom za dosedanje naklonjenost, priporočava se za na-
daljnji obilni poset v novem podjetju,
in bodeva za priporočitev v prijatelj-
skih krogih zelo hvaležna.

S spoštovanjem

Peter in Josipina Košak.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljanje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja,
javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem
leta 1914. K 173.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022.76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232.66Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje,
naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in
poštine prosto. 1439Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.**Oves**se nadomesti z me-
lasnimi krmili ki jih
razpošilja deželna cen-
trala krmil v Ljublja-
ni, Turjaški trg št. 3,
v vrečah po 50 kg. Ce-
na je 35.— K za 100 kg.**Ivan Gričar**

Šelenburgova ulica 3

Zaloga

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke.

1187 (3)

Razglas.Naš letošnji redni občni zbor je podelil znesek treh tisoč kron za
obdaritev 60 dolgo služečih, k stanju naših
vlagateljev spadajočih poslov

z nagradami po 50 K.

Za te nagrade morejo prositi one služeče osebe moškega in ženskega
spola,

1. ki pripadajo poselskemu stanu v smislu poselskega reda,
 2. ki so služili ali še služijo najmanj petnajst let neprenehoma pri eni in isti rodbini, in
 3. ki so najmanj tri leta vlagatelji našega zavoda.
- Prosilci, ki doslej še niso bili obdarovani z nagrado, imajo prednost pred onimi, ki so v zadnjih treh letih prejeli nagrade.
- Tisti, ki prosijo za kako tako nagrado, morajo nepretrgano službeno dobo dokazati s poselsko knjižico ali z izpričevalom svojega službodajalca ali na kak drug verodostojen način, n. pr. s potrdilom župnijskega ali občinskega urada svojega službenega kraja. Začasni izstop iz službe zaradi bolezni ne velja kot prestanek službene dobe, ako je posel po ozdravljenju zopet vstopil v službo prejšnjega gospodarja.

Pripadnost k stanju naših vlagateljev se mora dokazati z navedbo šte-
vilke vločne knjižice Kranjske hranilnice, ki se glasi na ime prosilčeve ali je
vinkulirana na njegovo ime, ali pa na drug način, ki izključuje vsako zlorabo

Za te nagrade se je

do 30. junija t. l.

pismeno ali ustno prijaviti tajništvu Kranjske hranilnice. Te prošnje se bodo
rešile do konca meseca julija t. l.

V Ljubljani, dne 15. maja 1916.

Ravnateljstvo Kranjske hranilnice.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.

GORCEVA KOLESA
SO PALE
RAJBOLSA!
AGOREC
SPECIALNA TRGOVINA S
KOLESI in DELI
LJUBLJANA
MARIJE TEREZIE CESTA 14
- PODSVET - naspr. KOLCEJA

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orchove tropine (cele) v ploščah po K 84— in
zmlete a K 87— za 100 kg brez vreč.Rapsove tropine v ploščah po 76 K brez vreč
a 100 kg.Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po
50 kg a K 53— za 100 kg brez vreč.Sladkorno krvno kladjo po 48 K a 100 kg z
vrečama vred.Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi se-
mena, ječmen, domačo in nemško de-
teljo, grašico, Semensko koruzo za zeleno
krmo dobimo!Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze
kajnita, kaljevo sol, 8% kaljev, 18—20%
mineralni in kostni superfosfat, mešana
gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih
vrečah po 50 kg za K 10— a 100 kg z vrečo
vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče
franko naš naslov, sicer se naročila ne bodo
mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah
blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih
vrečah po 13-20 K a 100 kg z vrečo vred.Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po naj-
ugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene
in druge pleva.Jedelske stroje, motorje, mlatilnice itd.
Polnoročajo le pri Gospodarski Zvezi.**Revizija žrebanj**pod jamstvom za vse srečke od njih početka
kakor tudi za poznejšo zaznambo. Pritožbina
K 1— pri banki S FISCHER, Dunaj, IX.
286 Währingerstr. 41.

belogn in rdečega, kakor tudi več hektol

slivovkeima v zalogi IVAN OGRIN, Laverca pri
Ljubljani. 1155**Oglejte si**pred nakupom veliko zalogo
izgotovljenih oblek za
moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbira

površnih lopic
za dame in deklice.**„Pri Škofu“.**Pred Škofijo št. 3, Lingarjeva in
Medarska ulica.

Podružnica tvrdke R. MIKLAUC.